

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΙΑΤΡΟΣ

ΤΑΚΤΙΚΟΙ ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ
Γ. ΜΑΡΙΝΑΚΗΣ, Δ. ΠΑΪΖΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡ δαστερία παρὰ τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ ὑπὸ Σωτ. Δάμψα. — Περὶ ἀέρος ὑπὸ ἔσποιν ὑγιεινῆν. — Ἀναπνοή ὑπὸ Νικολ. Νικολοῦδη. — Γεωλογικὴ ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς γῶρας ὑπὸ Κωνστ. Μησοπούλου. — Οἱ Ἑθνικοὶ μας ἥρωες. Παῦλος Γύπαρης ὑπὸ Κ. Διγενάκη. — Ὁ Ἀλκοολισμὸς ὑπὸ Γεωργ. Α. Βεθανοπούλου. — Περὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ὑπὸ Σπ. Μηλιαράκη. — Στὰ μάτια τῆς, Τὸ κρυφὸ, Γιατὶ, Αἰθέριος γάμος (ποιήματα) ὑπὸ Νίκου Γούναρη. — Θεατρικὰ ὑπὸ Δ. Παῖζη. — Κρίσεις τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου περὶ τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ καὶ περιοδικοῦ. — Ὀλιγόστιχα. —

Εἰκόνας τῶν κ. κ. Laveran Α., Βελλιανίτη Θ., Καλλιοντζῆ Ε., Γύπαρη Π., Μωρέττη Α., καὶ Γούναρη Δ.

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΤΟΣ Α'

ΤΕΥΧΟΣ ΔΟΝ - ΕΘΝ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

Ἐκαστον τεῦχος τιμᾶται Δραχ 1,20

Ὅδος Χαριλάου Τρικούπη 39.

Τύποις Α. Μπούκουρη, Ἀγγέσιμου 4.

ΤΙΜΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' ἕν ἔτος δρ. 7
» δι' ἕξ μῆνας » 4
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ δι' ἕν ἔτος φρ. χρ. 8

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

Ὀδὸς Χαριλάου Τρικούπη 39

Τα χειρόγραφα δὲν ἐπιστρέφονται.

Ἀγγέλεται πᾶν νέον βιβλίον,
τοῦ ὁποῦν ἀποστέλλεται εἰς τὸ
γρᾶφεῖον ἐν ἀντίτυπον.

Πᾶσα αἴτησις πρὸς ἐγγραφήν συνοδεύεται ἀπαραίτητως ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου εἰς τραπεζικὴν
ἢ ταχυδρομικὴν ἐπιταγήν, πρὸς τὸν κ.

Γ. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΝ

Ὀδὸς Χαριλάου Τρικούπη ἀριθ. 39

ΟΙ ΗΜΕΤΕΡΟΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ

ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Α. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.
ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ Τ. » » »
ΑΡΙΣΤΕΥΣ Φ. Καλλιτέχνης
ΒΛΑΒΙΑΝΟΣ Σ. Νευρολόγος, Ψυχίατρος.
ΓΟΥΝΑΡΑΚΗΣ Ν. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου, πρόφην Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν.
ΓΟΥΖΑΡΗΣ Ν.
ΔΙΓΓΕΝΑΚΗΣ Κ. Συγγραφεὺς, δικηγόρος.
ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗΣ Ν. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.
ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ Π. » » »
ΚΑΡΩΝΗΣ Δ. Δικηγόρος, Δημοσιογράφος.
ΛΑΜΨΑΣ Σ. Ἀνθυπίατρος τοῦ Β. Ναυτικοῦ.
ΜΑΥΡΟΥΚΑΚΗΣ Α. Ἴατρος Νευρολόγος.
ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ Σ. Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.
ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ Κ. » » Διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου.
ΜΩΡΕΤΤΗΣ Α. Ὑφηγητὴς τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς.
ΝΙΚΟΛΑΡΑΣ Α. Ἀξιωματικὸς τοῦ Β. Ναυτικοῦ.
ΝΙΚΟΛΟΥΔΗΣ Ν. Ἴατρος Παθολόγος.
ΠΑΠΠΑ-ΓΩΑΝΝΟΥ Θ. Ἴατρος Χειρουργός.
ΤΑΠΙΝΗΣ Α. Ἀνθυπίατρος τοῦ Β. Ναυτικοῦ.

ΚΛΠ. ΚΛΠ.

ΧΑΡΤΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ
ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΥ ΑΧΙΑ ΚΑΡΩΝΗ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὀδὸς Ἐδαγγελιοτρίας 3 (παρὰ τὴν Μητρο-
πολιν).

Πώλησις λιανικὴ καὶ χονδρική.—

ΕΦΘΑΣΕΝ
Η ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΟΣ ΑΓΓΛΙΚΗ ΚΡΕΜΑ
Τοῦ Δος Wilson

καὶ πωλεῖται ἐν τῷ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μουσῶν
κάτωθεν οἰκίας Π. Καλλιγᾶ κομμωτηρίου
τὸ «impérial».

Τόνωσις τοῦ δέρματος, λεύκανσις αὐτοῦ,
ἐξάλειψις τῶν ὀνιδῶν καὶ τῶν δερματικῶν τοῦ
προσώπου παθήσεων.

Δοκιμάσατε ἅπαξ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Ἔτος Α'

Τεῦχος 4ον καὶ 5ον

Ἰούλιος - Ἀγούστος 1908

ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΗ

ΣΩΤΗΡΙΟΥ Ι. ΛΑΜΨΑ

ΑΝΘΥΠΙΑΤΡΟΥ ΤΟΥ Β. ΝΑΥΤΙΚΟΥ

Η ΥΣΤΕΡΙΑ ΠΑΡΑ ΤΗ ΠΑΙΔΙΚΗ ΗΛΙΚΙΑ.

Ἡ ὑστερία καὶ παρὰ τῷ ἄρρενι φύλῳ γνω-
στοτάτη πλέον, θέλει ἀπασχολήσῃ ἡμᾶς, ὅσον
ἀφορᾷ τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς παρὰ τῇ παιδικῇ
ἡλικίᾳ, καθ' ὅσον αὐτὴ οὕσα κατὰ πολὺ συχνό-
τέρα τοῦ θεωρουμένου, κέκτηται ὅλος ἰδιαιτέ-
ραν κοινωνικὴν σημασίαν ὡς πρὸς τὴν πρόλη-
ψιν αὐτῆς πρὸς μεταβίβασιν ἀπὸ τῆς παιδικῆς
εἰς τὰς λοιπὰς κλίμακας τῆς ἡλικίας. Ἀπὸ τῆς
ἀπόψεως δὲ ταύτης λαμβανομένη ἀφορᾷ καὶ ὀ-
φείλει ἀμέριστον νὰ ἐπισπᾷ, δι' εὐνοήτους λό-
γους, τὴν σύντονον προσοχὴν τῶν τε γονέων
καὶ ἱατρῶν ἀλλὰ καὶ τῶν διδασκάλων τῶν μι-
κρῶν παιδίων.

Καὶ ἐν πρώτοις ἰδοὺ ὀλίγα λέξεις ἀναφερόμε-
ναι εἰς τὸν ὄρισμόν καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς νό-
σου, ἀπαραίτητοι πρὸς κατανόησιν τοῦ θέματος
αὐτῆς.

*
**

Ὅρισμός.— Τὶ καλοῦσιν ἐν τῇ ψυχιατρικῇ
ὑστερίαν; Ὅ,τι δυσχερὴς ἢ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώ-
τημα τοῦτο. Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς περὶ
ἧς πρόκειται νόσου μέχρι σήμερον ἔτι δὲν κα-
τωρθώθη νὰ πραγματωθῇ ὁ καθορισμὸς αὐτῆς.
Τὸ μόνον ἀληθὲς, ὅπερ ἀπὸ τῶν μακροτάτων
συζητήσεων προέκυψεν, εἶναι, ὅτι ἡ ὑστερία δὲν
εἶναι νόσος ὁργανικὴ, δὲν εἶναι δηλαδὴ νόσος

ὀφειλομένη εἰς ἀποδεδειγμένην ἀνατομικῶς ἀλ-
λοίωσιν ὁργάνου τινός, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἐγκεφά-
λου, τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος. Ἡ ὑστερία εἶ-
ναι νόσος ψυχικὴ, νόσος ταυτέστιν ὀφειλομένη
εἰς τοιαύτην διατάραξιν τῆς ἐγκεφαλικῆς λει-
τουργίας, καθ' ἣν, συνεπείᾳ ἀναιρέσεως τῆς ἱ-
κανότητος τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ σχηματίζειν νέας
ψυχολογικὰς εἰκόνας, συμβαίνει διηλεκτῶς ἐπα-
ναφορὰ τῶν αὐτῶν ἐγκεφαλικῶν παραστάσεων,
μονίμων κατασταθεισῶν καὶ διὰ ποικίλων φυ-
σικῶν συμπτωμάτων ἀντικειμενικῶς ἀντιληπτῶν
γενομένων. Ἐν ἄλλοις λόγοις ὑστερία ἐκρήγνυ-
ται εἰς πᾶν άτομον, εἰς ὃ, ἔνεκεν οἰαςδήποτε
αἰτίας, ἐξ ὧν κατωτέρω θέλομεν μνημονεύσει
συμβαίνει τοιαύτη τῆς λειτουργίας τοῦ ἐγκεφά-
λου διαταραχὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν μὴ σχηματιζο-
μένων νέων ἐγκεφαλικῶν εἰκόνων ἐπανερχονται
κατ' ἀνάγκην εἰς τὴν συνείδησιν αἱ παλαιαί, αἵ-
τινες καὶ μόνιμοι καταστάσαι καθίστανται ἀν-
τικειμενικῶς καταληπταί δι' ἐκδηλώσεως παν-
τοίων φυσικῶν συμπτωμάτων. Τοιοῦτος μέχρι
σήμερον τοῦλάχιστον ὁ ἐν μέρει ἐσφαλισμένος ἄλ-
λως τε ὄρισμός τῆς ὑστερίας.

Ἱστορία.— Ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων,
εἰς οὓς ἀνάγεται ἡ γένεσις τῆς Ἱατρικῆς Ἐπι-
στήμης, μέχρι τῶν ἀρχῶν τοῦ 16^{ου} αἰῶνος ἡ ὑ-
στερία, γνωστὴ οὕσα, ἀνεφέρετο ὡς νόσος μό-
νον τῶν γυναικῶν, ἐν αἷς ἡ κυρία αἰτία αὐτῆς ἐ-
νεδράζετο κατ' ἄλλους μὲν εἰς τὴν μήτραν, κατ'
ἄλλους δὲ εἰς τὴν ὠοθήκην (Ἴπποκράτης, Ἀρε-
ταῖος, Κέλσος, Ἀέτιος, Παῦλος ὁ Αἰγινήτης,
Highmore, Villermay, Landouzy, Romberg, Va-
lentiner, Meyer, Schutzenbergen, Negrier,
Chairou.) Καὶ ταῦτα, ἐν ᾧ ὁ Γαληνὸς εἶχεν ἡ-

μόνον τοῦ ἄλγους κ.τ.λ.) ὑπὸ μερικῆς, συγχοτάτης, ἢ γενικῆς, σπανιωτάτης, ὑπεραισθησίας ὑπὸ ποικίλων διαταραχῶν τῆς ὄρασεως (μωπία, ἀμβλυωπία, διπλωπία, πολυωπία, σπασμὸς τῶν βλεφάρων, στραβισμὸς κ.τ.λ.) ὑπὸ μυϊκῶν διαταραχῶν (συσπάσεις, παραλύσεις).

Καὶ ταῦτα μὲν ὡς πρὸς τὴν πρώτην φάσιν τῆς παιδικῆς ὑστερίας, τὴν μόνιμον.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν παροδικὴν φάσιν τὰ κατ' αὐτὴν ἔχουσιν οὕτως: Ταύτης προηγούνται δύο εἶδη φαινομένων: τὰ ἀπώτερα, ἅτινά εἰσι τοῦτο μὲν *ψυχικά*, τοῦτο δὲ *σωματικά*, παρομοιάζοντα ἀμφοτέρω πρὸς τὰ τῆς μόνιμου τοιαῦτα, καὶ τὰ ἐγγύτερα τῇ ὑστερικῇ προσβολῇ, ἅτινα συνηθέστατα ἀποτελεῖ ἡ ὑστερικὴ λεγομένη *αὔρα*, ἣτις εἶναι κοιλιακὴ, στηθικὴ καὶ κεφαλικὴ καὶ ἦν συνητήσαμεν κατὰ τὴν β' περιπτῶσιν. Μετὰ τὰ δύο εἶδη τῶν φαινομένων τούτων, ἅτινα καλοῦνται καὶ *πρόδρομα* συμπτώματα, εἰσβάλλει ἡ ὑστερικὴ προσβολή, ἣς διακρίνομεν τέσσαρας περιόδους. Κατὰ τὴν *πρώτην περίοδον*, διαρκοῦσαν περὶ τὰ 2-5' λεπ. τῆς ὥρας, ἀφ' οὗ τὸ σῶμα ὀλοκληρὸν ἐκταθῆ ἔν τετάνῳ καὶ λάβῃ εἴτε διὰ τῆς κάμψεως εἴτε διὰ τῆς ἐκτάσεως τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ἄκρων ποικίλας στάσεις, καταλαμβάνεται εἴτα ὑπὸ βραχέων καὶ ταχέων σπασμῶν, οὓς ἀκολουθεῖ τελεία ἐκλυσις τῶν μυῶν μετὰ ῥεγγασούσης ἀναπνοῆς καὶ σιαλορροίας. Κατὰ τὴν *δευτέραν περίοδον*, διαρκείας 5-10' λεπ. τῆς ὥρας, ἀφ' οὗ τὸ σῶμα λάβῃ θέσεις τινὰς εἰς οὐδεμίαν ἰδέαν ἢ παράστασιν ἀντιστοιχοῦσας, (*ἄλογοι θέσεις*) ἐκτελεῖ κινήσεις τινὰς μεγάλης ἐκτάσεως ὡς π. χ. ἀπότομον κάμψιν καὶ ἀνόρθωσιν τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ κορμοῦ (*μεγάλαι κινήσεις*). Κατὰ τὴν *τρίτην περίοδον*, διαρκείας 5-15' τῆς ὥρας, τὸ σῶμα λαμβάνει διαφόρους *παθητικὰς* ἢ *πλαστικὰς θέσεις* ἀντιστοιχοῦσας εἰς ἀναπαραστάσεις ἢ ψευδαισθησίας, ἀναφερομένας εἰς ἐπεισόδια τοῦ καθ' ἡμέραν βίου. Τέλος κατὰ τὴν *τετάρτην περίοδον*, διαρκείας λεπτῶν τινῶν, ἢ ὥρῶν, ἢ καὶ ἡμερῶν, τὸ ὑστε-

ρικὸν παιδίον καταλαμβάνεται ὑπὸ *παρρηρηματος*, ἀναφερομένου εἰς διάφορα γεγονότα τοῦ βίου αὐτοῦ. Καθ' ἀλάσας δὲ τὰς ἀνωτέρω μνημονευθείσας *περιόδους* τῆς ὑστερικῆς προσβολῆς ἐπικρατεῖ τελεία ἀσυνειδησία τοῦ ὑστερικοῦ παιδίου, ὅπερ ἀνανήγον οὐδεμίαν διατηρεῖ ἀνάμνησιν τῶν διατερεζάντων γεγονότων.

**

Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ χονδροειδῆς περιγραφὴ τῶν στιγμάτων τῆς παιδικῆς ὑστερίας, ἣς ἡ παροδικὴ φάσις τυγχάνει πολὺ σπανιότερα τῆς μόνιμου. Ἦδη ὁμως γεννᾶται τὸ ἐξῆς ζήτημα.

Διὰ τῆς ἀκριβοῦς γνώσεως τῶν συμπτωμάτων τούτων θὰ δυνάμεθα ἀρᾷ γε νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν διάγνωσιν τῆς ὑστερίας; Δυσχερεστάτη ἢ ἀπάντησις. Ἡ διάγνωσις τῆς ὑστερίας παρέχει μεγάλας δυσκολίας. Ἐν πρώτοις πρέπει ν' ἀπομακρυνώμεθα ὅσῳ τὸ δυνατόν περισσότερον ἀπὸ τῆς κοινῆς ἐκείνης ἰδέας, ἣτις θεωρεῖ τὰ ὑστερικά παθολογικά συμπτώματα ὡς φαντασιώδη παθολογικά τοιαῦτα. Ὁ ὑστερικὸς παῖς, μεθ' ὅλον τὸν συχνάκις θεατρικὸν τρόπον τοῦ φέρεσθαι, εἶναι ἀσθενὴς καὶ εἰς τὰς πλείστας μάλιστα περιπτώσεις ἀνιάτως ἀσθενής. Περὶ φανταστικῆς λοιπὸν ἀσθενείας οὐδέποτε δύναται νὰ γίνηται λόγος, ἂν δὲν προηγῆθῃ ἐπισταμένη καὶ λεπτομερῆς ἐξέτασις τοῦ ὑστερικοῦ παιδός. Ἄλλ' ἔτι συνηθέστερον παραγνωρίζονται τὰ ψυχικά στίγματα τῆς ὑστερίας, ἀπλούστατα, διότι ἐκλαμβάνονται ὡς ἀναγωγία καὶ σφάλματα τοῦ χαρακτῆρος. Ὁ ὑστερικὸς παῖς συκοφαντεῖ, ψεύδεται, οὐχὶ σπανίως κλέπτει, φυσικὸν δ' ὅτι δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ διαγνώσῃ τις ὑπὸ πάντα ταῦτα ἀσθενείαν. Ὅτι δ' ἐντυχούσῃ τινι περιπτώσει δὲν πρόκειται ἀπλῶς περὶ ἠθικῆς καταπτώσεως ἀλλὰ περὶ ἀσθενείας ἀληθοῦς, τοῦτο ἀποδεικνύουσι τὰ πολυάριθμα σωματικά στίγματα, ἅτινα ἐν μέρει ὁ παῖς ἀδυνατεῖ καθ' ὀλοκληρίαν νὰ ὑποκριθῆ. Διὰ τοὺς γονεῖς λοιπὸν καὶ τοὺς διδασκάλους ἐξάγεται ἐντεῦθεν τοῦτο, ὅτι εἰς πάσας ἐκείνας τὰς περιπτώσεις, καθ' ὅσας παρὰ τινι παιδίῳ πα-

ρουσιάζονται σφάλματα τοῦ χαρακτῆρος προσήκοντα τῇ ὑστερίᾳ, πρέπει νὰ ἐξετασθῆ ἐπακριβῶς τὸ νευρικὸν σύστημα τοῦ περὶ οὗ πρόκειται παιδός ὑπὸ εἰδικοῦ ἱατροῦ. Εἶναι λοιπὸν σπουδαῖον νὰ παρατηρῶμεν τὰς διαθέσεις τοῦ χαρακτῆρος, τὰς διαφόρους διαταραχὰς τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοῦ παιδός, αἵτινες ἐπιτρέπουσιν ἀπὸ τῆς παιδικῆς ἡλικίας ν' ἀναγνωρίζωμεν, ν' ἀνιχνεύωμεν καὶ νὰ καταπολεμῶμεν τὴν διάθεσιν πρὸς ὑστερίαν. Καὶ τοῦτο διότι, καὶ τοι κατὰ τὴν ἐφηβικὴν κυρίως ἡλικίαν ἢ μελέτη τῆς σωματικῆς καταστάσεως τῶν ὑστερικῶν παρουσιάζει μέγα τὸ διαφέρον, ὁμως καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς νεανικῆς ἡλικίας δυνάμεθα, ὡς εἶπεν ὁ Georget, νὰ παρατηρήσωμεν ἤδη διαθέσεις τινὰς τοῦ χαρακτῆρος, αἵτινες ἐπιτρέπουσι ν' ἀναγνωρίσωμεν κλίσιν τινὰ πρὸς νευρικὰς παθήσεις.

Ἄλλὰ καὶ ὅταν ἀκόμη κατορθωθῆ νὰ πεισθῶμεν, ὅτι ἐν προκειμένῃ τινι περιπτώσει πρόκειται οὐχὶ περὶ φανταστικῆς ἀλλὰ περὶ γνησίας νόσου, θὰ εἶναι δύσκολον ν' ἀποφανθῶμεν ἂν παριστάμεθα πρὸ ὑστερικοῦ ἢ μὴ παιδίου, ἐὰν δὲν γνωρίζωμεν νὰ διαστείλωμεν τελείως τὴν παιδικὴν ὑστερίαν ἀπὸ τινος ἄλλης νόσου τῶν παιδίων, τῆς ἐπιληψίας. Τὰ κατὰ τὴν διαστολὴν ὁμως τῆς ὑστερίας ἀπὸ τῆς ἐπιληψίας τῶν παιδίων θέλομεν πραγματευθῆ εἰς ἕτερον ἄρθρον ἡμῶν ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἐπιληψίαν παρὰ τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ.

**

Ποῖα τὰ αἷτια τῆς παιδικῆς ὑστερίας; — Εἰς τὴν ὀφείλεται ἡ γένεσις τῆς παιδικῆς ὑστερίας; Ἡ γενικῶς σήμερον ἐπικρατοῦσα ἰδέα περὶ τῶν αἰτίων τῆς ἀναπτύξεως ταύτης εἶναι, ὅτι ἡ πρωτίστη καὶ κυριωτάτη ἀφορμὴ τῆς περὶ ἣς πρόκειται νόσου εἶναι ἡ *κληρονομικότης*, τοῦτέστιν ὁ νόμος ἐκεῖνος τῆς ζωῆς, κατὰ τὸν ὁποῖον πάντα τὰ εἶδη διαιωνίζονται καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου μεταδίδονται εἰς τὰ τέκνα καὶ τοὺς ἀπογόνους οὐ μόνον αἱ σωματικαὶ μορφαὶ ὁμοίαι πρὸς τὰς τῶν γονέων ἢ προγόνων ἀλλὰ καὶ αἱ ψυχικαὶ ιδιότητες αὐτῶν. Ἡ κληρονομικότης δ'

αὕτη χρησιμεύουσα ὡς τὸ οὐσιῶδες καὶ κύριον αἷτιον τῆς γενέσεως τῆς παιδικῆς ὑστερίας δύναται μὲν νὰ εἶναι καὶ *ἀνόμοιος*, τοῦτέστιν εἶναι δυνατόν οἱ γονεῖς ἢ οἱ πρόγονοι ὑστερικοῦ τινός παιδίου, προσβεβλημένοι ὑπὸ παντοίων ἄλλων νευρικῶν ἢ ψυχικῶν παθήσεων καὶ οὐχὶ ὑπὸ ὑστερίας, νὰ γεννήσωσιν ὑστερικὸν παιδίον, ἀλλ' εἰς τὰς πλείονας ὁμως τῶν περιπτώσεων ἡ κληρονομικότης εἶναι *ὁμοειδῆς*, ὁπότε ἐξ ὑστερικῆς μητρὸς γεννᾶται ὑστερικὸν παιδίον.

Ὅθεν, κατὰ τὰ εἰρημένα, πᾶν ἄλλο αἷτιον, πλὴν τῆς κληρονομικότητος, κατηγορούμενον ὡς ὁ κύριος τῆς παιδικῆς ὑστερίας παράγων δὲν εἶναι ἄλλο τι εἰμὴ *προκλητικόν* αἷτιον τῆς γενέσεως τῆς ἤδη ἐν λανθανούσῃ καταστάσει ὑφισταμένης ἐκ κληρονομικότητος ὑστερίας. *Τὰ προκλητικά* δὲ ταῦτα αἷτια, ἅτινα δέον νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι δρῶσιν ἀπλούστατα ὅπως ἡ ξηρασία καὶ ἡ ἔλλειψις ὕδατος κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν ἀσθενικοῦ τινος δενδρυλλίου, εἰσὶ τὰ ἐξῆς: Α! *Ἡ ἡλικία*. Πᾶς ὁμως περὶ ταύτης λόγος ὡς εἰκὸς περιττεύει. Β! *Τὸ φύλον*. Τὰ κοράσια, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐλέχθη, εἶναι ἀποδεδειγμένον, ὅτι προσβάλλονται συχνότερον ἢ τὰ παιδιά. Γ! *Τὰ ἐπαγγέλματα*. Οἱ μικροὶ χειρῶνακτες καὶ ἐργάται κέκτηνται ἰδιαίτερον ὄλως προδιάθεσιν εἰς τὴν ὑστερίαν. Δ! *αἱ φυλαὶ καὶ τὰ κλίματα*. Ἡ Ἑλληνικὴ καὶ ἡ Ἰουδαϊκὴ φυλὴ γεννᾷ, ὡς ἐξηκριβώθη, τὰ περισσότερα ὑστερικά παιδιά, ὡς ἐκ τῆς ὑστερικῆς ἐμποτίσεως τῶν προγόνων αὐτῶν, ἐρημευομένης ἐκ τοῦ πολυπαθοῦς αὐτῶν βίου. Ε! *αἱ σφοδραὶ ψυχικαὶ συγκινήσεις*, ὧν τὰ μέγιστα ἐνδιαφέρει νὰ ἐξερευνησωμεν τὴν αἰτίαν καὶ τὴν ἀληθῆ φύσιν, *τὰ σφάλματα τῆς ἀγωγῆς τῶν μικρῶν παιδίων* (ἢ πλῆξις, ἢ ἔξαψις τῆς φαντασίας δι' αὐστηρὰς θρησκευτικῆς ἐπιδόσεως, ὁ ἐκφοβισμὸς, αἱ ἀφηγήσεις περὶ μάγων, φαντασμάτων, νεκρῶν ἀναβιούντων), *ἡ μίμησις*, ἐξ ἧς γεννῶνται ἐπιδημίαι τάξεως καὶ ἐνίοτε ὀλοκλήρου σχολείου, παίζουσιν μέγιστον ὄλον

εις την ἔκρηξιν τῆς νόσου· ΣΤ! **Οἱ διάφοροι τραυματισμοί.** Ἡ ἕξι ἀμάξης ἢ κλίμακος πτωσίς, ἢ δῆξις κυνός, οἱ ἐκ σιδηροδρομικῶν συγκρούσεων τραυματισμοὶ προκαλοῦσιν, εἰς τοὺς ἔχοντας προδιάθεσιν, τὴν ὑστερίαν· Ζ! **Αἱ καθολικαὶ, μεταδοτικαὶ καὶ τῆς θρέψεως νόσοι.** Αἱ καθολικαὶ νόσοι ὡς π.χ. ἡ σφιλίς, ἡ φυματίωσις, οἱ ἐλώδεις πυρετοὶ, ἢ ἀναιμία καὶ μάλιστα ἡ εἰδικὴ ἐκείνη ἀναιμία τῶν κορασιῶν ἢ καλουμένη γλώφωσις, αἱ μεταδοτικαὶ νόσοι ὡς π.χ. ὁ τυφοειδὴς πυρετός, ἡ γρίπη, ἡ πνευμονία, ἡ ὄστρακιά, ἡ διφθερίτις, ὁ δὲξυς δευματισμὸς τῶν ἄρθρων, αἱ νόσοι τῆς θρέψεως ὡς π.χ. ὁ διαβήτη, ἡ ἀρθρίτις, ὁ χρόνιος δευματισμὸς τῶν ἄρθρων, δυνατὸν νὰ δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς γένεσιν τῆς ὑστερίας. Αἱ **νόσοι τῶν γεννητικῶν ὀργάνων.** Αἱ παντοῖαι παθήσεις τῶν γεννητικῶν ὀργάνων ἀμφοτέρων τῶν φύλων, αἱ γενετήσιοι ἀπολαύσεις, χορησιμεύουσι καὶ αὐταὶ ὡς αἰτία τῆς ἀναπτύξεως τῆς ὑστερίας καὶ Θ. **Αἱ δηλητηριάσεις.** Αἱ διάφοροι δηλητηριάσεις ὡς π.χ. ἡ οἶνοπνευματώσις, ἡ ἢ μολυβδίασις, ἡ ὑδραργυρίασις, ἡ διὰ καπνοῦ δηλητηρίασις, κλπ., δύνανται καὶ αὐταὶ νὰ προκαλέσωσι τὴν γένεσιν τῆς λανθανούσης ὑστερίας.

(Συνέχεια καὶ τέλος εἰς τὸ προσεχὲς τεύχος)

Σωτήριος I. Λάμπας.

Στὰ μάτια της.

ὦ! μάτια πλάνα, ὀλόγλυκα ματάκια ὠνειρεμένα ποῦ λές καὶ καθρεφτίζετε τὰ βάθη ἐνὸς γυαλοῦ, ποῖα μάγισσα ἠλιογέννητη σὰς ἔχει μαγεμμένα ποῖα χῶρα καθρεφτίζετε, ποῖο τόπο τ' οὐρανοῦ; Ἄχ! ποῖα νεράϊδα ποῦ ἔρημη στὸν κόσμον εἶχε ζήση τὸν χρυστολλένιο κύργο της τὸν ἄφησε, κι' αὐτὴ τ' ὀλόχουσο παλάτι της ἤλθε κρυφὰ νὰ χτίση στὸ πέλαγος τ' ἄτεραντο στὰ βάθη σας ἔκει;

Νίκος Θ. Γούζαρης.

Τὸ κρυφό.

Ἐνα κρυφὸ στὰ στήθη μου κρύβω, γλυκειὰ παρθένα, ποῦ μοῦ σπαράζει ἀδιάκοπα τὴ δόλια μου ψυχὴ

κι' ἀπ' τὴν καρδιά τὴ δύστηχη ποῦ ζῆ κρυφὰ γιὰ σένα ἔνα τουαγοῦδι ὀλόγλυκο σκορπίζεται στὴ γῆ. Φοβοῦμαι, κόρη, ὁ δύστηχος μήπως σβυστῆ κ' ἐκείνη καθὼς μάγε, μαφαιίνεται καὶ τάνθος τῆς ἰτιάς, ποῦ ὅταν τὸ βλέπεις φαίνεται πὼς μέν' τὴ πλάσι χύνει μ' ὀλόικρο χαμόγλο τὸν πόνο μιᾶς καρδιάς.
Νίκος Θ. Γούζαρης.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΒΕΛΛΙΑΝΙΤΗΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΤΩΝ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΛΕΓΡΑΦΩΝ

Μορφή γνωστοτάτη καὶ συμπαθῆς. Ἐπὶ σεζράν ἐτῶν διετέλεσε βουλευτὴς Παξῶν ἄβρότατος τοὺς τρόπους ἀείποτε καὶ πρὸς πάντας προσηγῆς. ἐτήρει ἐν ταῖς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεις τὸν εὐγενῆ αὐτοῦ χαρακτήρα, σφοδρῶς μὲν τοῖς ἀνιφρονοῦσι δι' ἐπιχειρημάτων καὶ ῥητορικῆς δεινότητος ἀντιτασσόμενος ἀλλὰ μηδέποτε ἐκτροπέμενος. Τούτων ἕνεκα καὶ ἀντιφρονῶν τις ἠγάπα αὐτὸν καὶ ἐσέβει. Πρὸ τριετίας δὲ παραλαβὼν τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν ταχυδρομείων καὶ τηλεγράφων, κατώρθωσεν ἐντὸς μικροῦ, ὅπως ταῦτα λειτουργοῦν ἀνελλιπῶς, καὶ τὴν σήμερον μεθ' ὑπερηφανείας βλέτομεν τὰ ταχυδρομεῖα καὶ τηλεγραφεῖς ἄμας, νὰ ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκὰ τοιαῦτα.

ΠΕΡΙ ΑΕΡΟΣ
ΥΠΟ ΕΠΟΨΙΝ ΥΓΕΙΓ'ΝΗΝ - ΑΝΑΠΝΟΗ.
ΥΠΟ
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ
ΙΑΤΡΟΥ.

Ἄν ὀφείλωμεν κατ' ἐλάχιστην διὰ τῆς τροφῆς ν' ἀνατλήρῳμεν τὰ συνεχεῖς ἀιωλεία; τοῦ ὄργανισμοῦ ἡμῶν ἐν τῷ ἐργατηρίῳ τῆς ζωῆς ἔχομεν ὅμως καὶ ἄλλην ἀναγκαιοτέραν τὴν τροφήν τοῦ ἀναπνεῖν.

Ἐὰν αἶμα καὶ αὐτὸς τροφὴ ἢς δεῖται τὸ ἡμέτερον αἶμα καὶ τὴν ὑποῖαν ἀφοῦ ἀπορροφήσει διὰ τῶν πνευμόνων φέρει αὐτὴν εἰς τοὺς μικροσκοπικότερους ὀχετοὺς τῆς μυστηριώδους κινήσεως τῆς ζωῆς. Εἶναι ἄρτος πλέον ἢ ἐπιούσιος, εἶναι ἄρτος ἐκάστης ὥρας, ἐκάστου λεπτοῦ καὶ ὀφείλωμεν νὰ προμηθευώμεθα αὐτὸν δαμιλῶς καὶ ἐν καλῇ καταστάσει.

Ἐὐκάρτος ἀὴρ εἶναι κινδυνωδέστερος πάσης τροφῆς, καθότι περὶ ταύτης ἀγγέλλουσι ἡμῖνοι δύο φρονουροὶ τῆς ὀσφρήσεως καὶ τῆς γένεως βραδύτερον δὲ ἢ συνείδησις τῆς κακῆς πέψεως, ἐνῶ τούναντίον ὁ ἀκάθατος ἀὴρ δύναται νὰ δηλητηριάξῃ ἡμᾶς βραδέως ἀλλ' ἀσφαλῶς, νὰ φθείρῃ τὸν βίον ἡμῶν χωρὶς αἱ ἡμέτεροι αἰσθήσεις νὰ δυνηθῶσι ν' ἀναγγείλωσιν ἐπαρκῶς τὴν κραυγὴν τοῦ κινδύνου.

Ἐν ἀφεστηκνῆαις ἐποχαῖς ὀπότε ἡ ἀνθρωπότης ἐσκιάζετο ὑπὸ τοῦ σκοτούς τῆς ἀμαθείας καὶ τὸ φῶς τῆς ἐπιστήμης δὲν εἶχε ἐκδιώξει εἰσέτι τὰς πλάνας τοῦ ἀνθρώπου πλεῖστα θύματα ἔθνησκον ἀναπνεόντα δηλητηριώδη ἀέρα. Κατὰ τοὺς χρόνους τῆς Βασιλείου Ἐλισσάβητ τῆς Ἀγγλίας πρὸς νότον τοῦ Λονδίνου ὑπῆρχεν εὐρὺ ἐλος τοῦ ὀποίου τὰ θνησιγόνα μόρια ἀναπνεόντες οἱ περὶ αὐτὸ οἰκοῦντες ἀπέθνησκον οἰκτρῶς. Πρὸ αἰῶνος ἐπίσης ἐν Λονδίῳ ἐγένοντο δεκτὰ 2800 πτωχὰ βρέφη κατ' ἔτος ἐν κακῶς ἀερίζομένοις ὀρφανοτροφείοις καὶ ἀπέθνησκον ἐξ αὐτῶν 2690 λόγῳ τοῦ ἀκαθάρτου καὶ δηλητηριώδους ἀέρος. Ὁ ὀλεθρος αὐτοῦ συνεκίνησε τότε τὴν Ἀγγλι-

κὴν Βουλὴν καὶ ἀπεφάσειεν ὅπως τὰ δυστυχή ἐκεῖνα ὄντα ἀνατρέφονται ἔξω τῆς πόλεως ἀποστελλόμενα εἰς πλείονα κέντρα καὶ πράγματι κατόπιν τοῦ μέτρου τούτου ἡ θνησιμότης κατῆλθεν εἰς 450 κατ' ἔτος.

Ἐὐκαρὸς ἀερισμὸς εἶναι μία αἰτία τῶν προδιαθεσεῶν εἰς φυματίωσιν, παρ' ἡμῖνδὲ δυστυχῶς ἢ κυριώτερα ἀφορμὴ τῆς ἀξούσης φυματώσεως εἶναι ἡ εἰσπνοὴ μεμολυσμένου ἀέρος, ὡς ἐκ τῆς συσσωρεύσεως πολλῶν ἀνθρώπων εἰς στενοτάτας οἰκίας, ἐνθα ὁ ἀερισμὸς εἶναι ἀνεπαρκῆς καὶ ἀκάθατος. Οἱ χωρικοὶ οἱ χεῖρον τῶν ἐν ταῖς πόλεσιν ἐργατῶν τρεφόμενοι ἀποθνήσκουσιν ὀλιγώτερον ἐκ φθίσεως, διότι ἀναπνεύουσι κάλλιον καὶ ζῶσιν ἐπὶ μακρὰς ὥρας εἰς τὸν ἐλεύθερον καὶ καθαρὸν καὶ πλημμυροῦμενον ὑπὸ τοῦ ἡλίου ἀέρα. Ὁ κάλλιστος ἀὴρ περιέχει ὀξυγόνον, ἄζωτον καὶ ἰγνη ἀνθρακικοῦ ὀξέος, δὲν εἶναι οὔτε πολὺ ὑγρὸς, οὔτε πολὺ ξηρὸς, οὔτε λίαν ψυχρὸς καὶ παντελῶς ἄοσμος. Εἰσπνεόμενος διεγείρει τὸν πνεύμονα καὶ τὴν καρδίαν εἰς δραστηρίαν ἐργασίαν καὶ διαθέτει εὐφροσύνης ἐν γένει τὸν ὄργανισμὸν ἡμῶν, ὁ σπονδιαίτερος δὲ χαρακτηρισμὸς τοῦ καλοῦ ἀέρος εἶναι νὰ μὴ περιέχῃ καὶ μόρια σηπτικὰ, ἵτινα ὀφείλωμεν νὰ καταστρέφωμεν δι' ἰδιαίτερων οὐσιῶν. Ἄηρ ἀπόζων εἶναι πάντοτε ἐπιβλαβὴς καὶ ἡ χαρακτηριστικὴ αὐτοῦ ὀσμὴ εἶναι γνωστὴ τοῖς πᾶσι κυρίως τὴν πρωΐαν ἐν στενῶ καὶ κλειστέῳ κοιτῶνι ἐρημητικῶς, ὅτε ὁ ἀνθρωπος αἰσθάνεται ἐλαφροτάτην μὲν ἀλλὰ πάντως τινὰ πίεσιν ἐν τῷ θώρακι σημεῖον κατὰδηλον τοῦ ἐπιβλαβοῦς ἀέρος.

Ὁ Pelet καὶ ὁ Dumas εὗρον ὅτι ὁ διὰ τῶν ἀγωγῶν ἐξερχόμενος ἀὴρ τῶν προσωρισμένων ν' ἀερίζωσι τὰς μεστὰς ἀνθρώπων αἰθούσας ἀποφέρει πολλὰκις τοσαύτην δυσώδη ὀσμὴν, ὥστε δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποφέρῃ τις αὐτὸν ἀτιμωρητῆ οὔτε ἐπὶ βραχὺν χρόνον. Ὁ κάλλτερος τρόπος τοῦ ἀναπνεῖν καθαρὸν ἀέρα εἶναι τὸ μεταβαίνειν εἰς ζήτησιν αὐτοῦ ὀπου καὶ ἐὰν εὐρίσκηται, καὶ διὰ τὸν πλοῦσιον ὀστις ἔχει δαμιλὴν τὰ μέσα πρὸς ἐφαρμογὴν ἀρίστης ὑγεινῆς εἶναι εὐκόλον

Ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς **A. LAVERAN**

Ὁ ἀνακαλύψας τὸ μικρόβιον τῶν ἐλειογενῶν νόσων.

γὰ ζῆ τὸ πλεῖστον τοῦ ἔτους ἐν ἐξοχῇ καὶ νὰ ἐκλέγη ἐν τῇ πόλει οἰκίαν καλῶς ἀεριζομένην μεταξὺ κήπων καὶ μακρὰν τῶν πευκνωμένων κέντρων. Ἀλλὰ καὶ ἕκαστος δύναται νὰ πράξῃ τὸ ἐφ' ἑαυτῷ, ὅπως παρέχῃ εἰς τοὺς πνεύμονας αὐτοῦ ἀέρα καθαρὸν χωρὶς νὰ βελτιώσωμεν τὴν κοινωνικὴν θέσιν τοῦ πτωχοῦ, ἀλλὰ μόνον παρέχοντες αὐτῷ καθαρὸν ἀέρα δυνάμεθα ν' ἀποσπάσωμεν ἀπ' αὐτοῦ διζηδὸν τὰς φυματικὰς του διαθέσεις καὶ τὰς χοιράδας αὐτοῦ μεθ' ὄλου τοῦ γονίμου πανδαιμονίου τῶν δεινῶν τῶν ἀκολουθούτων αὐτάς. Εἶναι ὄντως ἐλπιηρὸν ἀναγνώσται μου νὰ φορεύονται οὐκ ὀλίγοι κατ' ἔτος ἐλλείπει καλοῦ ἀερισμοῦ προσβαλλόμενοι οἱ πλεῖστοι ἐκ φυματώσεως. Δι' αὐτὸ ὀφείλομεν πρὸς ἀπόκτησιν ἀρίστου ἀέρος τῆς πόλεώς μας νὰ ἔχωμεν εὐρείας πλατείας ἀφαιροῦντες ἐκ τοῦ τοπογραφικοῦ χάρτου τοὺς σκοτεινοὺς καὶ βαρῆθρῶδεις στενωποὺς, πράγματι φυλακαί, ἐν αἷς ὁ ἄνθρωπος κέκτηται τὴν ἐλευθερίαν ἐλευθερίαν τοῦ κακῶς ζῆν καὶ ταχέως θνήσκειν.

Κατασκευάζετε τὰς νέας οἰκίας σας, οὕτως ὅστε διὰ τῶν εὐρειῶν αὐλῶν καὶ τῶν πολλῶν παραθύρων εἰσέρχεται καὶ ἐξέρχεται ὁ ἀῆρ καὶ τὸ φῶς ἐλευθέρως καὶ οὕτω θὰ ἔχητε ἀτμόσφαιραν δι' ἧς νὰ προλαμβάνονται πλεῖστοι νοσοὶ τὰς πόλεις ἡμῶν μαστίζουσαι.

Οὗτος εἶναι ὁ λόγος δι' ὃν ὅταν βλέπω εὐνομένην πλατεϊάν τινα ἢ ὁδὸν, ἢ ἐν νέον παράθυρον καὶ νὰ εἰσδύῃ νέα ἀκτὶς ἡλίου ἢς ἐστερεῖτο πρότερον αἰσθάνομαι ἐν ἔμαντῷ τὸ δικαίωμα ν' ἀπαλείψω μίαν μονάδα ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν χοιραδικῶν, τῶν ωθισικῶν, τῶν δραγματικῶν καὶ πάντων ἐκείνων τῶν δυστυχῶν θυμάτων τῆς ἀγνοίας τῶν πατέρων ἡμῶν. Ἡ καθαριότης ἐπίσης τοῦ σώματος καὶ τῶν οἰκιῶν ἡμῶν συντελεῖ μεγάλως εἰς τὴν παροχὴν ἀρίστου ἀέρος. Ἄν ἕκαστος διετηρεῖ καθαρὸν τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ καθαρωτάτην τὴν οἰκίαν, ἐὰν ἐξ ἀδρανεῖας δὲν ἐξορίπτοντο ἀκαθαρσίαι ἐν τῇ αὐλῇ ἢ ἐν τῷ κήπῳ ἢ ἐν τῇ ὁδῷ, ἐὰν τὸ ὑπόγειον ἢ αἱ κλίμακες δὲν μετεβάλλοντο εἰς κομπούνας ἢ θέλομεν διὰ μιᾶς

βελτιώσει τὸν ἀέρα τῶν τε οἰκιῶν ἡμῶν καὶ τῶν πόλεων. Ὅστις ἐκ λαιμαργίας ἢ κακῆς διαίτης προσβληθῆ ἐκ δυσπεφίας φέρει μένος τὴν ποιῆν τὸ ἁμαρτήματος αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ μὴ διατηρῶν τὴν ἀπαιτουμένην τοῦ σώματος καὶ τῆς οἰκίας καθαριότητα οὐ μόνον ἑαυτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ οἰκίους τοὺς ἐν αὐτῇ οἰκοῦντας βλάπτει ἀλλ' ὑποχρεοῖ καὶ τοὺς γείτονας αὐτοῦ νὰ ἀναπνέωσιν ἀέρα κακὸν καταστάτῃ ἐξ ἰδίας ἐνοχῆς.

Διὰ διαφόρων τρόπων δυνάμεθα νὰ μεριμνῶμεν περὶ τῆς καθαριότητος τοῦ ἀέρος καὶ θέλω ὑποδείξει τοὺς κυριωτέρους.

1) Νὰ ἐκλέγητε πάντοτε τὸ εὐρυχωρότερον δωμάτιον πρὸς κατάκλισιν καὶ ἀπὸ τοῦ Μαΐου μέχρι τοῦ Νοεμβρίου ἔχετε ἀνοικτὰς τὰς ὑέλους, κεκλεισμένα δὲ τὰ παραθυρόφυλλα, ὁ δὲ παράβτης τοῦ ὑγείνου τούτου κανόνος προσβάλλεται κατὰ τὰς τελευταίας ὥρας τῆς νυκτὸς καὶ τῆς πρωΐας ὡς ἀναπνέων μεμολυσμένον ἀέρα ὑπὸ κεφαλαγιῶν καὶ ἀνορεξιῶν τὴν πρωΐαν καὶ ἐν γένει ἐξ ἀορίστων ἀδιαθεσιῶν προσερχομένων ἐκ πνευμονικῆς δηλητηριώσεως.

2) Ἔχετε πάντοτε ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ διὰ τῶν παραθύρων εἰσερχόμενος ἀῆρ εἶναι καλλίτερος τοῦ διὰ τῆς θύρας εἰσερχομένου.

3) Μόλις ἐγεροθῆτε ἀνοίξτε τὰ παράθυρα τοῦ κοιτῶνος ἐπὶ τινα ὥραν καὶ κατὰ τὸν δριμύτερον χειμῶνα.

4) Ἀφήσατε ἐκτεθειμένας εἰς τὸν ἀέρα ἐπὶ τινα καιρὸν τὰς σινδόνας καὶ τὰ ἐπικαλύμματα ἰδία ἐὰν κατὰ τὴν νύκτα ἐπῆλθε μεγάλη ἐφίδρωσις.

5) Μὴ κλείετε ποτὲ ἐρημητικῶς τὰ παράθυρα μήτε νὰ φοράτετε διὰ χάρτου τὰς ὀωγμάς αὐτῶν.

6) Ἀναγινώσκετε καὶ ἐργάζεσθε ἐν γένει πάντοτε εἰ δυνατόν ἔχοντες ἀνοικτὸν τὸ παράθυρον.

7) Μὴ ἐπιτρέπετε ποτὲ, ὅπως τὸ ἀφοδευτήριον ἔχη τὴν ἐλαχίστην ὀσμήν. Ἀπόζον ἀφοδευτήριον εἶναι ἐχθρὸς κεκρυμμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ ὑμῶν ὅστις ἀσφαλῶς ἐπιφέρει νόσους εἰς τὸν οἰκοῦντα ἀναπνέοντα δηλητηριώδη ἀέρα, Μεγί-

στη ὄθεν καθαριότης καὶ ἐὰν ἡ ὁσμὴ ἐπιμένῃ
ξίψατε εἰς τὸ δηλητηριώδες τοῦτο βάρανθρον μίαν
θραῦκα ἄνθρακος εἰς κόνιν ἐκ 10 μερῶν, ἄσβεστον
ἐξ ἐνὸς μέρους καὶ θειικοῦ χαλκοῦ ἐξ ἐνὸς ἐπί-
σης μέρους.

Καὶ τελευταῖον δίδεται εἰς τοὺς πνεύμονάς σας
καθ' ἐκάστην ἓν καλὸν γεῦμα καθαροῦ ἀέρος
περιπατοῦντες ἐκτὸς τοῦ κύκλου τῆς πόλεως ἢ
ἐν δημοσίᾳ κήπῳ ὁδηγοῦντες ἐκεῖ καὶ τὰ τέκνα
ὑμῶν.

Παρακαλοῦνται ὅσοι τῶν κ. κ. συνδρο-
μητῶν μας μετοικήσωσι, νὰ εἰδοποιήσωσιν
ἐγκαίρως τὴν Διεύθυνσιν.

ΓΕΩΛΟΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΥΠΟ

ΚΩΝΣΤ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ

καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ διευθυντοῦ τοῦ
Πολυτεχνείου.

(συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. τεύχους)

Ἄλλ' ἐνῶ ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρωπίνου γένους,
ὑπερ ἀποτελεῖ μονάδα μεταξὺ τῶν ἑκατοντάδων
ἐνοργάνων εἰδῶν καὶ ὑπερ ἐνεφανίσθη ἐπὶ τοῦ
προσώπου τῆς γῆς κατὰ τοὺς νεωτάτους γεωλο-
γικούς χρόνους, θέλει δ' ἐκλείψει βραδύτερον,
ἀπασχολεῖ μεγάλας τῆς ἀνθρωπότητος διανοίας
καὶ ὑπ' αὐτῶν συγγράφονται ὀγκωδέστατα συγ-
γράμματα, ἡ ἱστορία τοῦ σύμπαντος κόσμου,
ὅστις οὐδέποτε θέλει παύσει ὑπάρχων, συγγρά-
φεται ἐν τῇ αἰωνιότητι ὑπὸ τοῦ ἀπείρου νοῦ.

Ἐκθαμβοὶ ἀληθῶς μένομεν πρὸ τοῦ κάλλους
τοῦ Ἑρμοῦ τοῦ Πραξιτέλους καὶ κλίνομεν γόνυ
πρὸ τοῦ ἀπαραμίλλου Παρθενῶνος· πάντα δ'
ὅμως ταῦτα εἶνε ἔργα ἀνθρώπινα, προϊόντα νοῦ
πεπερασμένου, ἅτινα ὁ πανδαμάτωρ χρόνος
θέλει καταρρίψει καὶ ὀλοσχερῶς ἐξαφανίσει ἀπὸ

τοῦ προσώπου τῆς γῆς, ὅπως θὰ ἐξαφανίσῃ καὶ
αὐτὰς τὰς Ἄνδεις καὶ τὰ Ἰμαλάια ὄρη. Τί δ'
ὅμως αἰσθανόμεθα πρὸ τοῦ ἀρρήτου μεγαλείου
τῆς παγκάλου Δημιουργίας, ποῖος θαυμασμός
καταλαμβάνει τὰς ψυχὰς ἡμῶν, ὅταν ἐρευνῶμεν
τὰ μυστήρια τῆς πανσόφως πεπλασμένης φύ-
σεως, ποῖα διδάγματα ἀπείρου σοφίας ἀρουόμε-
θα ἐκ τῆς μελέτης τῆς βίβλου τῆς φύσεως; Δὲν
λέγεται, δὲν περιγράφεται.

Ἐν τῇ ἀναδιφήσει τῆς ἐξελίξεως καὶ τῆς ἐπὶ τὸ
τελειότερον διαπλάσεως τοῦ πλανήτου ἡμῶν ἀ-
νευρίσκομεν ἀψευδῆ μαρτύρια, διδάσκοντα, ὅτι
ἡ διανομὴ τῶν ἠπείρων καὶ θαλασσῶν διετέλεσε
καὶ διατελεῖ ἐν διαρκεῖ ἀλλοιώσει. Ὁ ἀνθρω-
πος συγκρίνων τὸ βραχὺ τοῦ βίου αὐτοῦ πρὸς
τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸν φύσιν, θεωρεῖ τὰ ὄρη,
τὰς ἠπείρους καὶ θαλάσσας ὡς αἰωνίους καὶ ἀ-
μεταβλήτους. Τοῦτο δὲν εἶνε ἀληθές, διότι οὐδὲν
ἐν τῷ κόσμῳ αἰώνιον, ἀλλὰ τὰ πάντα ἐν αἰωνίᾳ
γενέσει καὶ μεταγενέσει «πάντα ῥεῖ».

Ἐπειδὴ τὰ διάπυρα τοῦ πλανήτου σπλάγγνα
(ἢ πυρόσφαιρα) διηνεκῶς ψύχονται καὶ ἐπομέ-
ως κατὰ γνωστὸν τοῦ θερμοκρατικοῦ νόμον συ-
στέλλονται καὶ σμικρύνονται κατ' ὄγκον, ὁ πε-
ρικλείων ταῦτα στερεὸς τῆς γῆς φλοιὸς (ἢ λιθό-
σφαιρα) ἀναγκαζόμενος ἔνεκα τοῦ ἰδίου αὐτοῦ
βάρους νὰ παρακολουθῇ ταῦτα, συμπύσσεται
πολλαχοῦ βαθμηδὸν, ἀλλαχοῦ δὲ ῥήγνυται κα-
τακερματίζόμενος εἰς πλείστα τμήματα διαφό-
ρου μεγέθους. Τούτου ἔνεκα αἱ μὲν πυχταὶ με-
ταβάλλονται εἰς ὄροστοιχίας, τὰ δὲ συντρίμματα
συνίζανουσι, γεννῶντα λίμνας καὶ λεκάνας θα-
λασσῶν καὶ κόλπων.

Ἐνεκα τῆς διηνεκοῦς ταύτης διαμάχης ξηρᾶς
καὶ θαλάσσης χώραι παράλια καὶ νῆσοι ἐκα-
λύφθησαν βαθμηδὸν ὑπὸ θαλάσσης, χερσόνησοι
μετεβλήθησαν εἰς νήσους καὶ βυθὸς θαλάσσης
ἐγένετο χέρσος καὶ λίμναι ἀπεξηράνθησαν.
Πάντα ταῦτα ἐγένοντο ἐν τῇ παρόδῳ μακροτά-
του γεωλογικοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἡ συζῶσα
ἐνόργανος πλάσις ἠλλειοῦτο καὶ ἐχώρει βαθμη-
δὸν καὶ ἀνεπαισθήτως ἐπὶ τὸ τελειότερον. Ἐν

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΛΛΙΟΝΤΖΗΣ

Καθηγητῆς τῶν ἐγχειρήσεων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, χειρουργὸς τοῦ Ἀρσενείου,
Διευθυντῆς τῆς πρώτης Πανεπιστημιακῆς Γυναικολογικῆς κλινικῆς.

Θεωροῦμεν ἡμᾶς εὐτυχεῖς καταχωρίζοντες τὴν εἰκόνα τοῦ σοφοῦ ἡμῶν διδασκάλου καὶ καθηγητοῦ τοῦ
Πανεπιστημίου κ. Εὐαγγέλου Καλλιωντζῆ, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας.

Φυσιογνωμία γνωστοτάτη, οὐ μόνον εἰς τὸ Πανελλήνιον ἀλλὰ καὶ ἐκτὸς τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως ἐν Γαλλίᾳ διὰ
τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ καὶ τῆς συμμετοχῆς του πάντοτε εἰς τὰ Γαλλικὰ καὶ διεθνή Συνέδρια τῆς Χειρουργί-
κης, ὅπου ἐπαξίως τιμώμενος, ἀντιπροσωπεύει τὴν ἑλληνικὴν Χειρουργικὴν. Χειρουργὸς δαιμόνιος καὶ ἀπα-
ράμιλλος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σοβαροτέρων ἐγχειρήσεων, ὡς ἀπέδειξεν ἡ δημοσιευθεῖσα στατιστικὴ του
τῆς Χειρουργικῆς, Γυναικολογικῆς καὶ τῶν Οὐροποιητικῶν ὀργάνων Κλινικῆς του ἐν τῷ Ἀρσενεῖῳ.
Εὐρωπαϊκὸς χειρουργός, ὡς τὸν ἀποκαλοῦσι, καὶ πολὺ δίκαιως.

Συγγραφεὺς ἀκούρατος, τὰ δὲ δημοσιευθέντα συγγράμματά του τῆς Χειρουργικῆς ἀποδεικνύουσιν αὐτὸν
σοφὸν διδάσκαλον. Ἰδρυτῆς καὶ διευθυντῆς τῆς «Συγχρόνου Χειρουργικῆς» ἀκούρατος, φιλοπονώτατος,
ἀφιλοκερδής, ῥήτωρ μελίρροτος εἰς τὴν διδασκαλίαν, χαρακτηριστὴ ἀδαμάντινος, τοιαῦτα ἐν σμικρογραφίᾳ τὰ
προσόντα τοῦ διασήμου χειρουργοῦ μας.

τῶ βραδυτάτῳ δὲ τούτῳ μετασηματισμῷ τοῦ πλανήτου ἡμῶν ἀνευρίσκομεν ἐνοπτριζομένην τὴν ἀπὸ ἀτελεστέρων καὶ ἀνομοιοτέρων ἐνοργάνων εἰδῶν δημιουργίαν χωροῦσαν βραδέως πρὸς τελειότερα καὶ ὁμοιότερα εἶδη τῆς καθ' ἡμᾶς γεωλογικῆς περιόδου.

Καὶ τοῦτο διδασκόμεθα ἐκ τῶν διαφορῶν λειψάνων φυτῶν καὶ ζώων τῶν εὗρισκομένων ἐντὸς τῶν ὑδατογενῶν πετρωμάτων, τῶν φυσικῶν τούτων νεκροταφείων τῆς Μητρὸς γῆς, ἐν οἷς αὕτη ἔθαψε τὰ ἐαυτῆς τέκνα.

Καὶ ἡ Ἑλληνικὴ χώρα, ἐλάχιστον τοῦ πλανήτου ἀποτελοῦσα τμήμα, ἔχει τὴν γεωλογικὴν αὐτῆς ἱστορίαν, ἀριθμοῦσαν ἀνυπολόγιτον χρόνον. Πρὸ αἰώνων ἀπίρων, κατὰ τὸν λεγόμενον ἀζωϊκὸν αἰῶνα, ἡ Ἑλλάς ἦν βυθὸς θαλάσσης, ὅστις ἀναδύσας βραδυτάτα ἐκ τῶν κυμάτων περὶ τὰ τέλη τοῦ ῥηθέντος αἰῶνος, ἐσημάτισε χώραν πτωχῶδη, ἣτις θὰ διέμενεν ἄχρως ἡμῶν ὡς ἄμορφος ῥυτίδων μάζα, ἀν δὲν ἐπενήργουν καὶ ἐπ' αὐτὴν διαρρηξίσεις καὶ καταβυθίσεις τῶν συντριμμάτων αὐτῆς καὶ ἀν δὲν διεβίβρωσκον αὐτὴν βαθυτάτα τὰ ὕδατα.

Τμήμα αὐτῆς μέγιστον, ὀλόκληρος ἡ νῦν χέρσος Ἑλλάς μετὰ τῶν Ἴονίων νήσων, ἀποκοπὴν καὶ συνιζήσαν βραδέως περὶ τὰ μέσα τοῦ μεσοζωϊκοῦ αἰῶνος μετεβλήθη πάλιν εἰς βυθὸν θαλάσσης καὶ μόνον ὑπὲρ τὰ κύματα αὐτῆς διέμεινε χέρσος, ὅπου νῦν ἐξαπλοῦται τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ἡ ὑπὸ τῶν γεωλόγων κληθεῖσα Ἑλληνοασιατικὴ ἤπειρος.

Ἐπὶ τοῦ βυθοῦ τῆς νέας ταύτης θαλάσσης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρητιδικῆς καὶ τριτογενοῦς περιόδου κατεκρημνίσθησαν πάντα τὰ πετρώματα, ἅτινα νῦν συγκροτοῦσι τὴν Πάρνηθα, τὸν Κιθαιρῶνα, τὸν Παρνασσὸν καὶ πλείστα ὄρη τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος. Ὡς βάθρον τῶν πετρωμάτων τούτων ἐχρησίμευσαν τὰ μάρμαρα καὶ οἱ κρυσταλλοπαγεῖς σχιστόλιθοι τῆς ἀζωϊκῆς περιόδου.

Τὸ τμήμα δὲ τοῦτο διαμεῖναν ἐπὶ ἑκατομμύρια ἔτη ὑπὸ τὴν θάλασσαν καὶ βραδέως συμ-

πτυσσόμενον καὶ ῥυτιδοῦμενον ὥσπερ φλοιὸς ῥαγὸς σταφυλῆς ξηρανομένης, ἤρξατο τούτου ἕνεκα βαθμηδὸν νὰ ἐξαίρηται κατὰ τὸν καινοζωϊκὸν αἰῶνα καὶ ν' ἀναδύηται κατὰ τμήματα ἐκ τῶν κυμάτων.

Καὶ κατὰ πρῶτον ἀνέδυσεν ἡ ἀνατολικὴ Ἑλλάς, νέον φέρουσα ἔνδυμα ἐκ πετρωμάτων, ἐνῶ ἡ δυτικὴ διέμενεν εἰσέτι θαλασσεύουσα. Ἀκολουθῶν δὲ καὶ αὕτη βραδυτέρον ἤρξατο ὑπὲρ τὰ κύματα ἐμφανιζομένη ὡς μεμονωμένοι βραχῶδεις νησίδες, αἵτινες ἦσαν αἱ κορυφαὶ τῶν ὑπὸ τοῦ βυθοῦ σχηματιζομένων πτωχῶν. Περὶ τὸ τέλος δὲ τῆς ἡωκαίνου, ἴσως δὲ καὶ τῆς ὀλιγοκαίνου γεωλογικῆς ἐποχῆς, ἀπεξηράνθη καὶ αὕτη ὀλοσχερῶς, συμπτύχθησα βαθμηδὸν εἰς διαφόρους ὄροστοιχίας.

Κατὰ τῆς γένεσιν δὲ τῶν ὄροστοιχιῶν τούτων τῆς Ἑλλάδος ἐλαβε χώραν καὶ τὸ ἐξῆς περίεργον ὄροσοιχικὸν φαινόμενον. Ὅτι δηλ. ἐνῶ ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἑλλάδι ἐγενῶντο ὄροστοιχία διευθυνόμενα ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς, ὡς ἡ Ὄθρυς καὶ ἡ Οὔτη, ὁ Ἑλικὼν καὶ ὁ Κιθαιρῶν, ἡ Γεράνεια καὶ τὰ ὄρη τῆς Ἀργολικῆς χερσονήσου, ἐν τῇ δυτικῇ ἐσηματίζοντο πτωχὰ ἐκ βορρᾶ πρὸς νότον (ἢ ἐκ τῶν ΒΔ—ΝΑ), ὡς ἡ Πίνδος, τὰ ὄρη τῆς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας, ὁ Ἐρῦμανθος καὶ τὸ Μαίναλον, τὸ Ταῦγετον καὶ ὁ Πάρνων.

Κατέδειξαν δὲ αἱ γεωλογικαὶ ἔρευναι, ὅτι οἱ μέσοι γεωλογικοὶ χρόνοι τῆς τριτογενοῦς περιόδου δύνανται νὰ ἐπικληθῶσι διὰ τὴν Ἑλλάδα ἡπειρωτικὴ ἐποχή. Διότι κατὰ τοὺς χρόνους τούτους ἡ Ἑλληνικὴ χώρα ἐξηπλοῦτο ἀπὸ τῶν Ἴονίων νήσων μέχρι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ Κρήτης, ὅτε δὲν ὑπῆρχον τὰ πελάγη Ἴόνιον καὶ Αἰγαῖον.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἰδίως καὶ κατὰ τὴν μειόκαινον, εὗρισκομεν τὴν Μεσόγειον θάλασσαν περιβάλλουσαν τὴν χώραν ταύτην. Ἡ Ἑλλάς ἦν τότε ἄμορφος καὶ ἀδιαμέλιστος οὔτε νήσους καὶ χερσονήσους εἶχεν, οὔτε πελάγη καὶ κόλπους. Τοῦτο δηλοῖ, ὅτι δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀρχί-

σει ὁ κατακερματισμὸς τῆς χώρας τούτης καὶ ἡ μετακίνησις καὶ καταβυθίσις τῶν συντριμμάτων, αἵτινες βραδυτέρον τὰ μέγιστα συνετέλεσαν πρὸς διαμόρφωσιν αὐτῆς. Μόνον περὶ τὰ μέσα, φαίνεται, τῆς μνημονευθείσης μειοκαίνου ἐποχῆς ἤρξατο ὁ κατακερματισμὸς τῆς χώρας, οὔτινος ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἡ πρὸς τὰ ἐνδότερα τῆς χώρας διεϊσδυσίς τῆς Μεσογείου θαλάσσης. Ταύτης τὴν πορείαν εὐχερῶς δυνάμεθα νὰ παρακολουθήσωμεν, καί τοι ὄμμα ἀνθρώπινον δὲν ὑπῆρξε μάρτυς τῶν μεγάλων ἀνατροπῶν καὶ καταβυθίσεων τῆς ἑλληνικῆς χώρας, ἃς διαρκῶς συνώδενον τρόμοι καὶ συντιναγμοὶ τοῦ ἐδάφους δεινότατοι (σεισμοί).

(συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος).

ΓΙΑ ΤΙ!

Ἐγὼ γὰρ τὴν ἀγάπην σου θὰ ζῶ στὴν ἐρημίᾳ μου
θὰ σὲ λατρεύ' ὀλόθερμα θὰ σ' ἀγαπῶ πιστὰ
δὲ θὰ σοῦ ποῦν τὰ χεῖλήν μου τὰ τόσα βάσανά μου
καὶ σ' ὄλους θεὸν νὰ φαίνομαι με-γελαστὴ θωριά.

Μά, σὰν πεθάνω, ἀπ' τ' ἀσπλαγχνό τὸ μνημῆμά μου θὰ
καὶ θάρχομεν ἔνω ξενόιαστῆ θὲ νᾶσαι κ' εὐτυχῆς
Νὰ τραγουδῶ στὸ πλάγι σου μ' ἕνα σκοπὸ θλιμμένο:
" Ἄφου, σκληρῆ, μ' ἀπαρησες γιὰτὶ νὰ μ' ἀρνηθῆς; "

Νίκος Θ. Γουζαρης.

Κρίσεις τοῦ ἡμερησίου καὶ περιοδικοῦ τύπου περὶ τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ καὶ περιοδικοῦ.

Ὁ φιλόπονος καὶ ἀρίστα καθηρισμένος ἐπιστημονικῶς νεαρὸς ἰατρὸς κ. Γ. Βεθανόπουλος συνέγραψε περισπούδαστον περὶ τῆς νόσου τοῦ ὕπνου πραγματεῖαν, ἣν καὶ ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ λαμπρὸν περιοδικόν του «Πανελλήνιος Ἐπιθεώρησις», λίαν δὲ ἀξιανάγνωστον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Τὴν αὔξησιν τοῦ περιοδικοῦ τύπου βλέπομεν μετὰ μεγάλης χαρᾶς, διότι νομίζομεν ὅτι εἶνε τὸ ἀψευδὲς κριτήριον τῆς προαγωγῆς τῶν ἐπιστημῶν εἰς ἕνα τόπον ἢ δίψα τῆς μαθήσεως εἰς

ἕνα τόπον μόνον διὰ τοῦ περιοδικοῦ τύπου δύνανται νὰ κορεσθῆ· ἡ «Πανελλήνιος Ἐπιθεώρησις» τοῦ κ. Βεθανοπούλου ἐπλήρωσεν ὅληθες κενὸν καὶ χάρις εἰς συνεργασίαν ἑξοχῶν τῶν καλλιτέρων παρ' ἡμῖν καὶ δοκιμωτέρων καλῶν θὰ ἀποβῆ ἀριστον καὶ ψυχολογικώτατον ἀνάγνωσμα διὰ πάντα πεπαιδευμένον καὶ πάντα λόγιον.

(Ψυχιατρικὴ καὶ Νευρολογικὴ Ἐπιθεώρησις τοῦ κ. Βλαβιανοῦ, τῶν μηνῶν Μαΐου-Ἰουνίου).

Εἶναι λίαν εὐχάριστον καὶ παρήγορον ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν ἤδη κατενοήθη ἡ ἀνάγκη τῆς διὰ περιοδικῶν διαδόσεως εἰς ὧς οἷόν τε εὐρύτατον κύκλον τῶν ποικιλωτάτων γνώσεων, ἃς αἱ διάφοροι ἐπιστήμαι ἐν τῇ εὐγενεῖ καὶ ἀκαμάτῳ αὐτῶν πρὸς τὰ πρόσω πορεία ἀποκαλύπτουσι καὶ ἃς ἡ ἀνθρωπότης ὑπὸ ἀκατασχέτου πρὸς τελειοποίησιν ἐπιθυμίας ἀγομένη σπεύδει ἐπ' ἀγαθῷ αὐτῆς νὰ χρησιμοποίησιν. Ἡ διὰ περιοδικῶν ἐκλαίκευσις αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης ἀποτελεῖ καθήκον ἐπιβεβλημένον παντὶ ἐπιστήμονι ἀντιλαμβανομένῳ τῆς ἐκ ταύτης προκυπτούσης γενικῆς ὠφελείας. Εἰς τὴν τάξιν τῶν περιοδικῶν τούτων ὑπάγεται καὶ ἡ «*Πανελλήνιος Ἐπιθεώρησις*», ἡ διευθυνομένη ὑπὸ τοῦ συναδέλφου κ. Γ. Α. Βεθανοπούλου καταλέγουσα ἐν τοῖς συνεργαταῖς αὐτῆς πολλοὺς τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πλείστους ἐκ τῶν διασπορῶν παρ' ἡμῖν ἐπιστημόνων καὶ ἄλλων λογίων. Ἡ «Πανελλήν. Ἐπιθεώρησις» μετ' ἐπιμελείας συντασσομένη καὶ μετ' ἀκρας ὡς πρὸς τὴν ὕλην ἐκλεκτικότητος ἐπεσπάσατο εὐθὺς ἀπὸ τῶν πρώτων φύλλων τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ἐπιστημόνων καὶ τῶν ἄλλων παρ' ἡμῖν λογίων, δύνανται τις δὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ περιοδικόν τοῦτο προῶρισται νὰ πληρώσῃ ἐπιτυχῶς τὴν παρ' ἡμῖν τελείαν ἔλλειπιν τοιοῦτου ἀναγκαίου μέσου ἐκλαίκευσεως τῶν ἐπιστημῶν. Ἐν τῷ τελευταίῳ φύλλῳ αὐτῆς πλὴν τῆς ἄλλης ποικιλωτάτης ὕλης δημοσιεύεται ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ αὐτῆς καὶ ἀρθρον περισπούδαστον περὶ τῆς

νόσου τοῦ ὕπνου, νόσου ἣτις πρώτην ἤδη φορὰν διὰ τῆς «Πανελλην. Ἐπιθεωρήσεως», καθίσταται γνωστὴ εἰς τὸν παρ' ἡμῶν κόσμον τῶν ἀναγινωσκόντων.

(Σύγχρονος Χειρουργικὴ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου κ. Καλλιωνίτζη, τοῦ μηνὸς Ἰουλίου)

Πρὸς δὲ καὶ αἱ ἐφημερίδες «Ἑσπερινὴ» τῆς 16 Ἰουλίου, «Ἀκρόπολις» τῆς 21, «Καιροὶ» τῆς 20, καὶ ἡ «Ἀστραπὴ» τῆς 16 τοῦ αὐτοῦ μηνὸς, εὐφημον μνεῖαν ἐποίησαν περὶ τοῦ ἡμετέρου Διευθυντοῦ καὶ περιοδικοῦ.

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΣ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΜΗΝΙΑΙΟΝ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

Διευθυντής: ΓΕΩΡΓ. Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΣ (Πατρὸς)

Τεῦχος Δ'-Ε'. Ἰούλιος - Αὐγουστος 1908.

Συνδρομὴ ἔτησίᾳ Ἑσωτερικοῦ δραχμᾶς 7

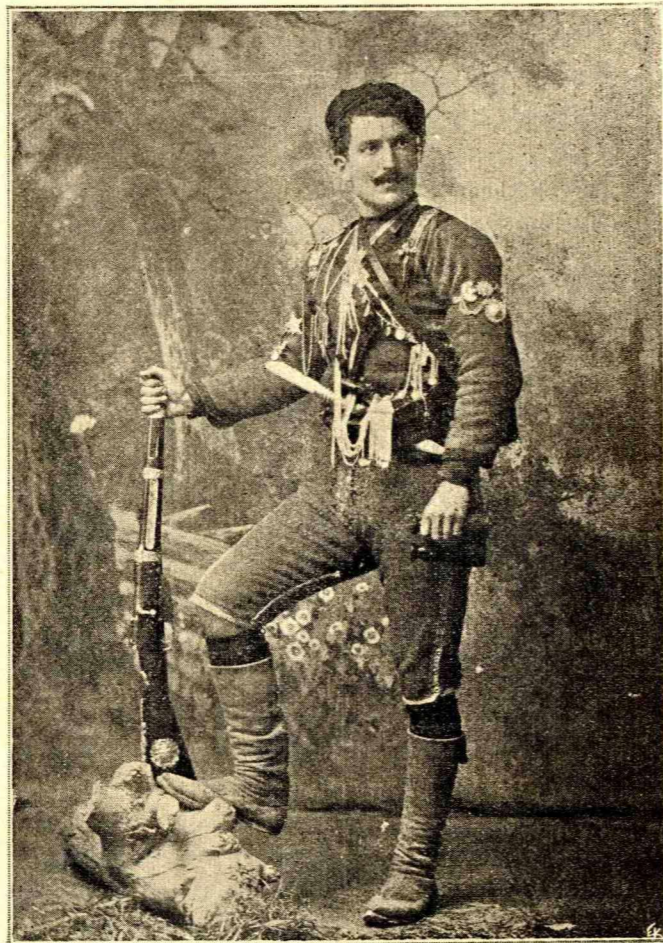
» ἑξάμηνος » » 4

» ἔτησίᾳ Ἑξωτερικοῦ φρ. χρ. 8

Γραφεῖα:

Ἀθῆναι — Ὀδὸς Χαριλάου Τρικούπη 39.

ΟΙ ΕΘΝΙΚΟΙ ΜΑΣ ΗΡΩΕΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΓΥΠΑΡΗΣ

Ὁ ἀετὸς τῶν Μακεδονικῶν βουνῶν.

Ἐάν ἡ νεωτέρα Ἑλληνικὴ περίοδος ἐσημεῖωσε κατὰ τὴν γιγαντομαχίαν τοῦ 21 ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἱστορίᾳ τὴν λαμπροτέραν καὶ ὑπεροχωτέραν σελίδα ἐν τῷ βίῳ τῶν ἐθνῶν, ἀναμφιβόλως τὴν αὐτὴν θέσιν

θέλει καθέξει καὶ ὁ σημερινὸς ἐν Μακεδονίᾳ ἐθνικὸς ἀγὼν μας, ὃν μία δρῆξ γιγάντων διεξήγαγεν ὑπερφάνως ἐκεῖ ἀπὸ ἐτῶν, ἀμυνομένη ἡρωϊκῶς ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων.

Εἰς τῶν γιγάντων τούτων εἶνε καὶ ὁ ἀτρόμητος ὀπλαρχηγὸς Γύπαρης.

Τέκνον τῆς ὠραίας τῆς Μεσογαίου νύμφης, ἀνίκει εἰς μίαν τῶν πολεμικωτέρων οικογενειῶν τῶν Λευκῶν Ὀρέων. Σεμνὸς ὡς παρθένος, μετριόφρων καὶ ὀλιγολόγος, ὀρηκτικὸς δὲ ὡς θύελλα ἐν ταῖς μάχαις, με βλέμμα ἀέτειον καὶ ὄψιν ἀρειμάνιον ἐπὶ τῆς ὁποίας λάμπει ἡ γενναϊότης καὶ ἡ ἀνδρική ὑπερηφάνεια παρουσιάζει τὸν τελειότερον τύπον Ἑλληνικοῦ παλληκαριοῦ.

Ἡ ἐν Μακεδονίᾳ ἐπὶ δύο ἔτη ἡρωϊκὴ δεξιὰς του, ἐσημεῖωσε μίαν ἀπὸ τὰς ἐνδοξοτέρας σελίδας τοῦ

Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, τὸ δὲ ὄνομά του κατέστη δημοφιλέστατον ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ παντοῦ με ἐνθουσιασμὸν ἀκούει τις τοὺς σκλάβους νὰ τραγουδοῦν τὰ ἡρωϊκά του κατορθώματα εἰς ὠραία δημοτικὰ τραγούδια.

Ἴδου ἐν ἐκ τῶν δημοτικῶν τούτων τραγουδιῶν ἀναφερόμενον εἰς τὴν μάχην τοῦ Στρεμμένου, καθ' ἣν ὁ Γύπαρης μετὰ εἴκοσι παλληκαριῶν πολιορκηθεὶς τὴν 29 Μαΐου 1906 μεταξύ Δεχόβου καὶ Στρεμμένου ἀνεδείχθη μυθικὸς ἦρως πολεμήσας ἐπὶ εἴκοσιν ὥρας κατὰ δύο χιλιάδων Τούρκων καὶ ἀφοῦ ἐξήντησε τὰ φυσίγγιά του διέταξε νὰ ἐπιπέσῃ μετὰ τὰ γιγατάνια κατὰ τοῦ στρατοῦ, κτυπώντας δὲ καὶ κτυπώμενοι διέσχισαν τὰς τουρκικὰς γραμμὰς, μέχρις οὗ ὅλοι εὗρον ἡρωϊκὸν θάνατον καὶ μόνον ὁ γενναῖος Γύπαρης μετ' ἐνὸς συντρόφου του κατόρθωσε νὰ σωθῇ.

Γιατὶ βουίζουν τὰ βουνὰ καὶ ἀντιλαλοῦν οἱ λόγγοι;
Τ' εἶν' ἡ ἀντάρα, τὸ κακὸ στὸ Στρέμμενο ἀπὸ πέρα;
πόλεμο κάνει ὁ Γύπαρης μετὰ δύο χιλιάδες Τούρκους;
Μ' ἀπόστασε νὰ πολεμᾷ, ἀπόστασε νὰ κόβῃ
καὶ κουρασμένος καθίσεν εἰς τοῦ βουνοῦ τὴ ῥάχι
καὶ με φωνὴν περήφανη ἐφώναξε στοὺς Τούρκους
Τούρκοι, σταθῆτε μὲν στιγμὴ, νὰ πάρω λίγη ἀνάσα
λιγάκι νὰ ξεκουρασθῇ τὸ δόλιγόν μου τὸ χέρι
καὶ νὰ σᾶς δεῖξω ὕστερα πῶς πολεμοῦν οἱ κλέφταις.
Μὰ οἱ Τούρκοι τ' ἀποκρίθησαν καὶ με θυμὸ τοῦ λένε
Γύπαρη, δώσε τ' ἄρματα. Γύπαρη, παραδώσον,
γιατὶ θὰ χάσῃς τὴ ζωὴ μ' ὅλα τὰ παλληκάρια.
Κ' ἐκεῖνος μ' ὑπερήφανη φωνὴ τοὺς ἀπαντάει
Δὲν σᾶς φοβοῦμαι, βρὲ σκυλλιά, ἂν εἴσθε ἄλλοι τόσοι .....
Βαστάει ἀκόμη τὸ σπαθὶ στὸ κουρασμένο χέρι .....
καὶ σᾶν ἀετὸς ἐχούμιξεν ἀπάνω τους καὶ πάλι
καὶ κάνει μάναις δίχως γυιούς, γυναῖκες χωρὶς ἀνδραῖς,
κάνει καὶ τῆς χανούμισσας καὶ χύνουν μαῦρο δάκρυ.

Οἱ Γίγαντες οὗτοι τοῦ ἀγῶνος ἀφοῦ διὰ τῶν ἀπαρμιλλῶν ἡρωϊσμῶν κατορθωμάτων των ἐδόξασαν τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα καὶ ἐτίμησαν τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα ἀνυψώσαντες τὸ γόητρον τῆς φυλῆς ἐπανέρχονται ἐδῶ με ἐθνικὴν ὑπερηφάνειαν, ἀφίνοντες πρὸς στιγμὴν τὸ τετιμημένον των ὄπλον, διὰ νὰ ξαποστάσουν ἀπὸ τὸν κάματον καὶ τὰς ταλαιπωρίας τοῦ ἀγῶνος, ἔτοιμοι καὶ πάλιν νὰ σπεύσουν ὅταν ἡ φωνὴ τῆς Πατρίδος ἤθελε τοὺς καλέσει.

Εὐτυχὴς ἡ Πατρίς ἐκείνη ἣτις ἔχει τέκνα τοιαῦτα

ἔχοντα συναίσθησιν τῶν πρὸς αὐτὴν μεγάλων καὶ ἱερῶν ὑποχρεώσεων! Ἡ Ἑλληνικὴ Πατρίς, δύναται νὰ καυχῆθῃ ὅτι καὶ κατὰ τὴν νεωτέραν αὐτῆς περίοδον ἀνέδειξε τέκνα τὰ ὁποία ἐχρησίμευσαν ὡς ὑπόδειγμα τῆς μεγάλης ταύτης ἀρετῆς.

Τοὺς ἐνδόξους προγόνους του ὁ νεώτερος Ἑλληνὴς ἠκολούθησε καὶ τὸ ἡρωϊκὸν αὐτῶν παράδειγμα ἐμὴ μὴθη, μετὰ τὴν αὐτὴν δὲ πάντοτε πρὸς τὴν Πατρίδα αὐταπάρνησιν καὶ ἀγάπην, μετὰ τὸν αὐτὸν ἡρωϊσμὸν ἀπέθνησκεν ὑπὲρ τῆς Μεγάλῃς Ἰδέας εἰς τὰ βουνὰ

τοῦ Ὀλύμπου καὶ τῆς Πίνδου, εἰς τὰ ὑπερήφανα ὄρη τῆς Κρήτης, εἰς τὰς φάραγγας τῆς Ἡλείου καὶ εἰς πᾶσαν δούλην ἑλληνικὴν γῆν, καὶ σήμερον εἰς τὰ σεπτὰ τῆς Μακεδονίας ἐδάφη τιμῶν καὶ δοξάζων διὰ τῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων του τὴν γεννήσασαν αὐτὸν Ἑλληνικὴν Πατρίδα.

Δόξα καὶ τιμὴ εἰς τὴν Ἑλλάδα!

ΚΩΝΣΤ. ΔΙΓΕΝΑΚΗΣ

Ο ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΣ

ΥΠΟ

ΓΕΩΡΓ. Α. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΙΑΤΡΟΥ.

Ἡ χρῆσις τοῦ οἴνου καὶ κατ' αὐτοὺς ἔτι τοὺς ἀρχαιότατους χρόνους ἦτο γνωστὴ

Ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τινος χωρίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πρῶτος ὁ Νῶε ἐποιήσατο χρῆσιν αὐτοῦ. « Καὶ ἤρξατο Νῶε, ἄνθρωπος γεωργὸς γῆς· καὶ ἐφύτευσεν ἀμπέλωνα· καὶ ἔπιεν ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐμεθύσθη· καὶ ἐγυμνώθη ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ ».

Καὶ αὐτὸς ὁ σοφὸς Σολομὼν μεθύσθεις ἡμέραν τινὰ ἐξετάραξε εἰς ὕβρεις κατ' αὐτοῦ τοῦ Παντοδυνάμου.

Οἱ Ἑβραῖοι ἱατροὶ μετεχειρίζοντο τὸν οἶνον εἰς τὰ τραύματα.

Περὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου λέγεται, ὅτι ἔθυεν εἰς τὸν Βάκχον θύων δ' ἐφόνευσε τὸν Φιλώταν, Παρμενίωνα, καὶ Κλεῖτον στρατηγοὺς καὶ καλλίστους αὐτοῦ φίλους. Καὶ ὁ πατὴρ του Φίλιππος δὲν ὑστερεῖ τούτου· λέγεται, ὅτι ἡμέραν τινὰ ὦν ἐν κραιπάλῃ, δικάσας ὑπόθεσιν γυναικὸς τινος, ἀδικῶς κατεδίκασε αὐτήν· αὐτὴ δ' ἀποθαεῖσα αὐτῷ, λέγει τὰς ἀκολούθους ἀξιωματικῶν λέξεις· « ἔκκαλῶ τὴν ἀπόφασιν εἰς τὸν νήφοντα Φίλιππον ».

Ὁ Λυκοῦργος ἐν Σπάρτῃ ἐνομοθέτησε νόμους, καθ' οὓς εἰς οὐδένᾳ ἐπετρέπετο τὸ πίνειν, πλὴν τῶν Εἰλωτῶν, καὶ τοῦτο ὅπως, ἐν κραιπάλῃ εὐρισκόμενοι καὶ ἀσημονοῦντες, καθί-

στανται παράδειγμα εἰς τοὺς νεωτέρους καὶ ἀπέχουσι τούτου.

Ἐπὶ Δράκοντος ἐν Ἀθήναις ἐτιμωρεῖτο διὰ θανάτου, ὅστις συνελαμβάνετο ἐν κραιπάλῃ ὦν.

Ὁ Ξενοφῶν λέγει, ὅτι ὁ Κῦρος ἐφοβεῖτο τὸν οἶνον ὡς δηλητήριον.

Ὁ κατὰ τὸν μεσαῖωνα βασιλεύσας Φραγκίσκος ὁ Α'. ἔθυε τακτικὰ εἰς τὸν Βάκχον· οὐχ ἦττον ὅμως καίτοι θιασώτης τούτου ἐξέδωκε νόμον, δι' οὗ ἐτιμωρεῖτο αὐστηρῶς πᾶς συλλαμβανόμενος ἐν κραιπάλῃ.

Περὶ τοῦ Γαλάτου κωμικοῦ Μολιέρου, λέγεται, ὅτι ἡμέραν τινὰ συνεδείπνησε μετὰ φίλων του, οἵτινες μεθύσθεις ἐζήτουν νὰ πνιγῶσι, πίπτοντες εἰς τὸν Σηκουάναν· ὁ Μολιέρος ὅμως τοὺς ἔσωσε πείσας αὐτοὺς νὰ πνιγῶσι μετ' αὐτοῦ τὴν ἐπαύριον· ἀλλ' οὐδὲν κατὰ τὰ συμπεφωνημένα ἐγένετο, καθ' ὅτι ὁ οἶνος ἐξητμίσθη, συνεπῶς καὶ ἡ περὶ αὐτοκτονίας ἰδέα ἐξέλιπε.

Καὶ μέχρι μὲν τοῦ Λουδοβίκου 14^{ου} ἡ ὀσμὴ εὐρίσκετο μόνον ἐν τοῖς φαρμακείοις χορηγούμενῃ ὡς φάρμακον· ἀπὸ τοῦ 1678 ὅμως, ὅποτε ὁ βασιλεὺς ἐπέτρεψε τὴν πώλησιν καὶ εἰς μὴ φαρμακοποιούς, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ταύτης χρονολογεῖται ἡ ἐξάπλωσις τοῦ οἴνου τνεύματος.

Κατὰ τὴν σύγχρονον ἐποχὴν ὁ ἀλκοολισμὸς ἐξηπλώθη τὰ μάλιστα· οὐδὲν χωρίον τῆς ἡφελίου ὑπάρχει, ὅπερ νὰ μὴ ποιῇ χρῆσιν τῶν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ οὐδὲν ὑπάρχει μέρος, ὅπερ νὰ μὴ ὑφίσταται τὰ θλιθρὰ ἀποτελέσματα τούτων.

Ὁ φιλέλλην καὶ ἀείμνηστος Γλάδστων ὁμιλῶν ἐν τῇ βουλῇ τῶν Κοινοτήτων, κατὰ τινὰ ἀγόρευσίν του ἔλεγεν· « Τὸ οἴνοπνευμα κάμνει ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας πλείονας καταστροφὰς ἢ ὁ λιμὸς, ἢ ἡ πανώλης καὶ ὁ πόλεμος. Δεκατίζει πλείον τῶν δύο πρώτων, φονεῦει ἀσφαλέστερον τοῦ πολέμου, πλείον ἢ φονεῦει ἀτιμάζει ».

Ὁ πολὺς τῆς Γερμανίας στρατάρχης Moltke περὶ τοῦ οἴνοπνεύματος ἔλεγεν· « Ὁ μέγιστος τῶν ἐχθρῶν τῆς Γερμανίας εἶνε ἡ κατάχρησις τοῦ οἴνοπνεύματος καὶ αὕτη δυστυχῶς γίνεται

εἰς μέγιστον βαθμὸν. Ὁ εὖ ἔχων ἄνθρωπος δὲν ἔχει ἀνάγκην τοιούτου διεγερτηρίου μέσου, ἢ δὲ εἰς τὰ παιδιά χορήγησις αὐτοῦ εἶνε ἀτόχρημα ἔγκλημα ».

Ὁ καπνός, τὸ χάσις, ἢ μορφίνη εἰσι βεβαίως δηλητήρια, ἀλλ' οὐδέποτε ὅμως θὰ δυνηθῶσι νὰ ἐξαπλωθῶσι τόσον ὅσον τὸ οἴνοπνευμα, καὶ νὰ ἐπιφέρωσι τσαῦτα θλιθρὰ ἀποτελέσματα ὅσον τοῦτο.

Ἐν Γαλλίᾳ τὸ οἴνοπνευμα ἐξηπλώθη τόσον ὅσον εἰς οὐδὲν μέρος τῆς ὑψηλίου· οὕτως ἐν κατηλιῶν ἀντιστοιχεῖ πρὸς τρεῖς οἰκίας ἐν Παρισίοις.

Ἐν Νορμανδίᾳ αἱ γυναῖκες οὐχὶ ὀλιγότερον τῶν ἀνδρῶν ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ οἴνοπνεύματος ὑπὸ τὰς διαφόρους αὐτοῦ μορφάς. Καὶ τὰ μικρὰ παιδιά, ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ἐθίζονται εἰς τὴν χρῆσιν τούτου.

Ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς τῶν ἀλκοολικῶν εὐρίσκεται ἐν Βελγίῳ, οἷος καὶ ἐν Γαλλίᾳ.

Καὶ αὕτη ἡ Ἀλβιῶν δὲν ὑστερεῖ τῆς τε Γαλλίας καὶ Βελγίου· ἐν αὐτῇ πλὴν τῶν διαφόρων οἴνοπνευματωδῶν ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ νεποῦ, ποτοῦ περὶ οὗ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶνε ἀτόχρημα οἴνοπνευμα.

Μόνον ἐν Ἀμερικῇ ἤρξαντο ἀμείλικτον πόλεμον κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ· σύλλογοι ἀνταλκοολικοὶ καθ' ἐκάστην ἰδρύονται, καὶ σθεναρὰ ὁμιλία κατὰ τούτου γίνονται εἰς πάντα τὰ δημόσια μέρη· μέχρι τοῦδε ὁκτώ πολιτεῖαι ἀπηγόρευσαν παντελῶς τὴν πώλησιν τῶν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν. Τοὺς πλείστους τῶν ἀνταλκοολικῶν συλλόγων, τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἵνα μὴ εἴπω πάντας, ἀνέλαβεν ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν προστασίαν του ὁ πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ροῦζβελτ.

Ἐν Ἑλλάδι μέχρι πρό τινων ἐτῶν τὸ οἴνοπνευμα ἦτο σχεδὸν ἄγνωστον εἰς τοὺς πλείστους. Κατὰ τὸν διαπρεπῆ καθηγητὴν κ. Βάφαν, ἰδοὺ πῶς διεδόθη ἡ χρῆσις τοῦ κονιάκ. « Ὅτε κατὰ τὸ 1881 ἐπέσκηψεν εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ μεγάλη ἐπιδημία τοῦ κοιλιακοῦ τύφου, οἱ

ἱατροὶ τῆς ἐποχῆς μεγάλην ἐποιήσαντο χρῆσιν ἐπὶ τῶν ἀρρώστων αὐτῶν τὸ κονιάκ. Καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης τὸ πρῶτον τοῦτο τὸ πρῶτον ἐγένετο γνωστὸν τῷ πολλῷ κόσμῳ καὶ τοῖς κατωτέροις πληθυσμοῖς τῶν τε Ἀθηνῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς Ἑλλάδος. Τοῦτο ἐννοήσαντες ποιοποιοὶ τινες ἐπεδόθησαν εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ποτοῦ τούτου, καὶ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἤρξατο κατασκευαζόμενον ἐν Ἑλλάδι τὸ κονιάκ, ὅπερ πρότερον, σπάνιον καὶ ἐκ τῶν κατωτάτων πρώτων ὑλῶν παρασκευαζόμενον, εἰσήγετο παρ' ἡμῶν καὶ κατηναλίσκετο ὑπὸ ὀλίγων τινῶν ».

Τὸ μᾶλλον διαδεδομένον ποτὸν εἶναι τὸ κονιάκ καὶ εἶτα ἡ μαστίχα· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ὁ ζῦθος δὲν ὑστερεῖ τούτων κατακτῶν δσημέραι ἔδαφος.

Ἡμεῖς οἱ ἱατροὶ καθήκον ἔχομεν νὰ φροντίσωμεν παντὶ σθένει νὰ ἐκκριζώσωμεν τὴν ἰδέαν, ὅτι τὸ οἴνοπνευμα ὠφελεῖ εἰς τοὺς ἐλώδεις πυρετοὺς, τὴν κύησιν, τὰ κοιλιακὰ ἄλγη, προλήψεις ἄς ἐνεφύτευσαν εἰς τὸν κοινὸν λαόν, ἱατροὶ ἐμπειρικοὶ τῶν προϊστορικῶν χρόνων.

Τὸ ἔγκριτον περιοδικὸν « Ψυχιατρικὴ καὶ Νευρολογικὴ Ἐπιθεώρησις », σθεναρῶς μέχρι τοῦδε ἀντεπεξῆλθε διὰ περισπουδαστῶν ἄρθρων κατὰ τοῦ ἀλκοολισμοῦ, ὁ δὲ διευθυντὴς ταύτης ὁ διαπρεπὴς καὶ φιλόπονος ψυχίατρος κ. Βλαβιανός, πλειστάκις ἐν τε τῇ Ἑλλάδι καὶ Ἐσπερίᾳ σθεναρῶς ὁμίλησε, κατὰ τῆς Μεγαλῆς ταύτης τῆς ἀνθρωπότητος, τοῦ ἀλκοολισμοῦ.

Ἡ μεγαλειτέρα κατανάλωσις τῶν ποτῶν γίνεται ἐν Θεσσαλίᾳ· ἐκεῖ πλὴν τῶν ἄλλων ποιοῦνται χρῆσιν τοῦ οἴζου, ἀτόχρημα οἴνοπνεύματος γέμοντος ζυμελαίων, ἅτινα λίαν θλιθρῶς δρῶσιν εἰς τὸν ὄργανισμὸν.

Τινὲς λέγουσιν ὅτι ἡ ἐξάπλωσις τοῦ ζῦθου εἶνε προτιμότερα· ἀλλ' εἰς τοῦτο πολὺ ἀπατῶνται, καθότι τὸ οἴνοπνευμα εἰς τὰ λοιπὰ οἴνοπνευματώδη, εἶνε μὲν περισσότερον πυκνόν, ἀλλὰ λαμβάνεται κατὰ δόσεις μικρὰς, ἐνῶ ἐν τῷ ζῦθῳ εἶνε μὲν ἠραιωμένον, ἀλλὰ λαμβάνεται εἰς δόσεις πολλῶ πλείονας.

Τὰ αἷτια τοῦ ἀλκοολισμοῦ δυνάμεθα νὰ διαί-
ρέσωμεν εἰς δύο κατηγορίας, εἰς **φυσικά** καὶ
εἰς **ἠθικά**. Λέγοντες δὲ αἷτια ἐννοοῦμεν τὰς
εἰσβολὰς περιστάσεις, αἷτινες ἄγουσι τὸν ἄνθρω-
πον εἰς τὸν ἀλκοολισμόν.

Φυσικά αἷτια εἰσι, πρῶτον ἡ **νευρική κλη-
ρονομικότης**. Ἐκ τῶν στατιστικῶν ἀπεδείχθη
ὅτι οἱ συνηθέστερον φερόμενοι πρὸς τὸν ἀλκοο-
λισμόν εἶνε ἐκεῖνοι οἵτινες κατάγονται ἀπὸ γο-
νέων φρενοβλαβῶν ἢ πασχόντων νευρικόν τι-
νόσημα. - Δεύτερον τὸ **ψυχρὸν κλίμα**. Ἐνεκεν
τῆς δυσαρέστου αἰσθήσεως τοῦ ψύχους, ποιοῦν-
ται, οἱ εἰς τὰ ψυχρὰ κλίματα ζῶντες, περισσο-
τέραν χρῆσιν οἴνοπνεύματος, ὅπερ θεωροῦν ὡς
θερμαντικόν. Ἀπὸ τὴν χρῆσιν μέχρι τῆς κατα-
χρήσεως δὲν ἀπέχει πολὺ, καὶ ἔνεκεν τούτου
βλέπομεν ἐν ταῖς μέρεσι τούτοις πληθῆραν ἀλ-
κοολικῶν. - Τρίτον **αἱ κατὰ τὸ ἐνεργὸν μέρος
τῆς ἡλικίας τοῦ ἀνθρώπου ἀναπτυσσόμεναι
κοινωνικαὶ σχέσεις καὶ ἀπαιτήσεις**. Κατὰ τὴν
ἡλικίαν ταύτην ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ ἐνεργὸν
μέρος τῆς κοινωνίας καὶ τούτου ἔνεκεν ποιεῖ-
ται χρῆσιν τῶν οἴνοπνευματωδῶν ποτῶν, ἥτις
σὺν τῷ χρόνῳ μεταβάλλεται εἰς καταχρησιν.
Οὐδεμία ὅμως ἡλικία ἐξαιρεῖται, καὶ διὰ τοῦτο
ὁ ἀλκοολισμὸς δύναται νὰ ἀπαντᾷται εἰς πᾶσαν
ἡλικίαν.

Τὸ ἄρῳεν φύλον προσέτι ἐπιδρῶ, διὰ τὸν
αὐτὸν λόγον δι' ὃν καὶ ἡ ἡλικία. Νῦν ὅμως, ὅτε
ἡ χειραφέτησις τῶν γυναικῶν εἰσῆχθη καὶ συ-
νεπῶς καὶ ὁ ἐκφυλισμὸς τούτων καὶ αὐταὶ ἀλ-
κοολίζονται τόσον ὅσον καὶ οἱ ἄνδρες.

Τις δὲν εἶδεν, ἐπισκεφθεὶς τὴν Νεάπολιν τῆς
Ἰταλίας ἢ τοὺς Παρισίους, ὑπνωττούσας καθ'
ὁδὸν καὶ ἐν βαρεῖα κραιπάλη εὐρισκομένας ἀν-
τιπροσώπους τοῦ ὥραιου φύλου;

Εἰς τὰ ἠθικά αἷτια τάσσονται **τὰ κοινωνικὰ
δυστυχήματα**. Οὕτως ἄνθρωποι ἀπογοητευ-
θέντες πολλάκις ἐκ τῆς ζωῆς, ἀπὸ τῶν ὁποίων
ὁ θάνατος ἀφήρπασεν ὄντα πεφιλημένα ἢ ἡ
τύχη ὑστέρησε τῆς περιουσίας αὐτῶν ἢ τῆς κοι-
νωνικῆς θέσεως, φέρονται πρὸς τὸ οἴνοπνευμα,

οἰνοῖν ὡς μέσον παρηγορικόν. Ἀλλὰ πλὴν τῶν
ἀπειροπληθῶν δυστυχῶν καὶ τῶν ψυχικῶν δια-
ταραχῶν, αἷτινα ἄγουσι εἰς τὸν ἀλκοολισμόν, εἰσι
καὶ ἄλλα αἷτια τὰ ἐφεξῆς: πρῶτον, τινὰ **ἐπαγ-
γέλματα**. Οὕτως ἰδίως οἱ οἴνοπῶλαι, εἶτα οἱ
παντοπῶλαι, οἱ δικαστικοὶ κλητῆρες, οἱ μάγει-
ροι κ.τ.λ., οἵτινες ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν, ὡς τὸ
ἐπάγγελμα αὐτῶν δημιουργεῖ, συγχάζουσιν εἰς
τὰ κατηλεῖα. - Δεύτερον, **αἱ κακαὶ οἰκονομικαὶ
συνθήκαι**. Οὕτως ἐκ παρατηρήσεων ἀπεδείχθη
ὅτι οἱ δυστυχοῦντες τρώγουσιν ὀλίγον καὶ πί-
νουσι πολὺ. Ἔστιν ὅτε ὅμως παρατηρεῖται καὶ
τὸ ἀντίθετον, ὅτι δηλαδὴ πολλοὶ δυστυχεῖς δὲν
θύουσι ποσῶς εἰς τὸν Βακχόν. - Τρίτον αἷτιόν
εἰσιν, **αἱ προλήψεις**. Παρὰ τῷ λαῷ ἐπικρατεῖ
ἡ ἰδέα ὅτι τὸ οἴνοπνευμα τονώνει, θερμαίνει,
ζωογονεῖ τὸν κεκμηκότα, ὠφελεῖ εἰς τὰς ἐγκύους,
εἰς τὰ κοιλιακὰ ἄλγη· κατ' ἀρχὰς γίνεται μόνον
χρῆσις τοῦ οἴνοπνεύματος, δὲν παρέρχεται ὅμως
πολὺς χρόνος καὶ ἡ χρῆσις μεταβάλλεται εἰς κα-
τάχρησιν, καὶ συνεπῶς ὁ ἄνθρωπος φέρεται μοι-
ραίως εἰς τὸν ἀλκοολισμόν.

Τὰ τε φυσικά καὶ ἠθικά αἷτια δὲν εἶνε δυνα-
τὸν ν' ἀναπτύξωσι τὸν ἀλκοολισμόν, ἀν δὲν
ὑπάρχη προδιατεθειμένον εδαφος, ὅπως οὗτος
ἀναπτυχθῆ. Διὰ τοῦτο βλέπομεν πολλὰ άτομα
εἰς τὰ ὁποῖα τὰ **ἠθικά** καὶ **φυσικά** αἷτια ἀπαν-
τῶσιν, ἐν τούτοις ὅμως ἄλλα περιπίπτουν εἰς
τὸν ἀλκοολισμόν καὶ ἄλλα ὄχι.

Προκειμένου ἤδη, περὶ τῆς φυσιολογικῆς δρά-
σεως τοῦ οἴνοπνεύματος, ὁ πατήρ τῆς Ἰατρι-
κῆς Ἰπποκράτης καὶ ὁ Γαληνὸς ἐθεώρουν τοῦτο
ὡς τονωτικόν· καὶ αὐτὸς ὁ πολὺς Γαλάτης χη-
μικὸς Riche λέγει περὶ τῶν οἴνων τοῦ Bordeaux
ὅτι, οὗτοι διὰ τῆς μικρᾶς ποσότητος τοῦ ὑπάρ-
χοντος οἴνοπνεύματος, τῶν φωσφορικῶν καὶ σι-
δηρούχων ἐκχυλισμάτων εὐρισκομένων ἐν ἐλα-
χίστη ποσότητι, τῆς ταννίνης, εἰσὶν ὡς τὰ πολλὰ
τονωτικοὶ ἐπὶ δὲ τοῦ στομάχου δρῶσιν εὐνοϊκῶς.
Καὶ σήμερον ἔτι πλεῖστοι ἐκ τῶν συναδέλφων
θεωροῦσι τοῦτον ὡς τονωτικόν.

Διάσημοι ὅμως φυσιολόγοι ὡς ὁ Arloing

Heidenhaim, Freund, Altmann καὶ ἄλλοι ἰσχυ-
ρίζονται, ὅτι ὁ οἴνος δὲν εἶνε ἀπαραίτητος ὡς
στοιχεῖον τονωτικόν, καθ' ὅτι ὡς ἀπεδείχθη ἀφ'
ἧς στιγμῆς ἄρχεται ἡ χρῆσις ἀπὸ τότε ἄρχεται
καὶ ἡ κατάχρησις.

Τινὲς παραδέχονται ὅτι ὁ οἴνος εἶνε διεγερ-
τικὸς καὶ συντείνει εἰς τὴν πέψιν. Κατὰ τοὺς
διασήμους ὅμως φυσιολόγους Schierbeck καὶ
Hersen, ὁ οἴνος ἔνεκα τῆς ἐνεχομένης ταννίνης
κωλύει τὴν πέψιν, καθότι πήγνυσι τὸ λεύκωμα
καὶ τὰς λευκωματοειδεῖς οὐσίας, αἷτινες πηγνύ-
μεναι δὲν δύναται νὰ ἀπορροφηθῶσι καὶ θρέ-
ψωσι τὸν ὄργανισμόν. Οὐδεμίαν διεγερτικὴν
δύναμιν ἔχει, καθότι δρῶ παραλυτικῶς ἐπὶ τῶν
μεγάλων ὀργανικῶν λειτουργιῶν καὶ οὐχὶ διε-
γερτικῶς, ὡς σφαλερῶς πιστεύεται.

Τὰ αὐτὰ δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν καὶ περὶ τοῦ
ζύθου, ὅστις ὅμως ἐν ἐλαχίστη ποσότητι διε-
γείρει τὴν ὄρεξιν ἔνεκεν τοῦ ὑπάρχοντος λυ-
κίσκου.

Οἱ διαπρεπεῖς φυσιολόγοι Strassmann, Helm-
holtz, Biedermann, ἐχορήγησαν ἐπ' ἀρκετὰς ἡ-
μέρας οἴνοπνευμα εἰς ζῶα, εἰς σμικρὰν δόσιν·
παρατήρησαν ὅτι ἡ ποσότης τῶν ἀποβαλομένων
ἀξωτούχων οὐσιῶν ἠλαττώθη σημαντικῶς· κατ'
ἀκολουθίαν γίνεται οἰκονομία, ὡς πρὸς τὴν
κατανάλωσιν τῶν καυσίμων εἰδῶν τοῦ ὄργανι-
σμοῦ καὶ δὴ τοῦ λίπους. Διὰ τοῦτο βλέπομεν
ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ποτῶν εἶνε παχεῖς, ἔνεκεν
τῆς μὴ γιγνομένης, ὡς ἀνωτέρω εἶπον, κατανα-
λώσεως τοῦ λίπους, ὅπερ ἐναποτίθεται εἰς τοὺς
ἰστούς καὶ οὕτως ἄρχεται ἡ πάχυνσις. Ἐπὶ τού-
των λοιπὸν στηρικθέντες ἐξέφερον τὴν γνώμην
ὅτι ἐλαχίστη ποσότης οἴνοπνεύματος δύναται νὰ
δοθῆ ὡς θεραπευτικόν. Εἰς τὸ ὅτι ἡ ἐλαχίστη πο-
σότης τοῦ οἴνοπνεύματος ἔχει θεραπευτικὴν δύνα-
μιν, οὐδεὶς δύναται νὰ ἀντιλέξῃ, εἶνε ὅμως εἰς
ἄκρον ἀνόητον νὰ ποιῶμεν χρῆσιν τούτου ὡς
θεραπευτικῆς, καθότι, ὅπως ἐπιφέρῃ ἀποτέλεσμα,
πρέπει νὰ παρέλθῃ χρόνος πολὺς, πρὶν ἔτι ὅμως
ἀναφανῶσι τὰ καλὰ ἀποτελέσματα, ἀναφαίνον-
ται βλάβαι διαφόρων ὀργάνων.

Πλὴν τῆς θεραπευτικῆς ἐνεργείας τοῦ οἴνοπνεύ-
ματος, ἐθεωρήθη τοῦτο ὅτι δρῶ καὶ ὡς θερμα-
μαντικόν· πλὴν ὅμως ἡ ἰδέα αὕτη εἶνε σφαλερά.
Ἡ μετὰ τὴν χρῆσιν τοῦ οἴνοπνεύματος ἐπερχο-
μένη αἰσθήσις τῆς θερμότητος, ἐπέρχεται ἐκ τῆς
παραλύσεως τοῦ ἀγγειοκινητικοῦ κέντρου, εὐρύ-
νονται τὰ ἀγγεῖα καὶ ἰδίᾳ τὰ τοῦ δέρματος,
συσσωρεύεται πλεῖον αἷμα, καὶ διὰ τοῦτο αἰσ-
θανόμεθα τὸ τῆς θερμότητος αἰσθημα, ὅπερ
ὅμως εἶνε παροδικόν καὶ πρόσκαιρον, καθότι
διευρυνόμενων εἶτα τῶν ἀγγείων, ἡ δι' ἀκτινο-
βολίας ἀποβαλλομένη ποσότης τοῦ θερμαντικοῦ
ἀπὸ τοῦ ἡμετέρου σώματος, εἶνε μεγαλειτέρα,
καὶ συνεπῶς τὸ οἴνοπνευμα οὐδεμίαν θερμαντι-
κὴν δύναμιν ἔχει - διότι ὡς εἶπομεν, ἡ αἰσθήσις
τῆς θερμότητος εἶνε παροδικὴ - ἀλλ' ἀπεναν-
τίας ψύχει.

Τινὲς παραδέχονται ὅτι τὸ οἴνοπνευμα ἐντεῖ-
νει τὰς δυνάμεις τοῦ κεκμηκότος· τοῦτο ὅμως
κατὰ τὸν διάσημον φυσιολόγον Rubner, προέρ-
χεται, καθότι παραλύει τὸ αἰσθημα τοῦ καμάτου·
οὕτω γίνεται πλείων ἐργασίαν ὑπὸ ὄργανισμῷ
πρὸς βλάβην αὐτοῦ.

Κατὰ τὸν σοφὸν καθηγητὴν τῆς Φυσιολογίας
ἐν τῷ Ἑθνικῷ ἡμῶν Πανεπιστημίῳ κ. Ρήγαν
Νικολαΐδην, τὸ οἴνοπνευμα οὐδόπως συμβάλλε-
ται εἰς μείζονα ἐργασίαν, τοῦτο δὲ συνάγεται ἐκ
τοῦ ὅτι, οἱ στρατιῶται, ὡς πολυάριθμοι παρα-
τηρήσεις ἀπέδειξαν, ἐν πᾶσι τοῖς κλίμασι καὶ
καθ' οἵανδήποτε τοῦ ἔτους ὄραν τοὺς μενίστους
μόχθους καὶ τὰς μεγίστας ταλαιπωρίας ὑπο-
μένουσι πολλῶν κρεῖσσον, ὅταν δὲν χορηγῶνται
αὐτοῖς οἴνοπνευματώδη ποτὰ ἢ ὅταν χορη-
γῶνται.

Ἐκ τῶν πνευματικῶς ἐργαζομένων οἱ μὴ
ποιοῦντες χρῆσιν οἴνοπνεύματος ἐργάζονται
πλεῖον τῶν ποιοῦντων χρῆσιν αὐτῶν.

Ἐν τέλει τὸ οἴνοπνευμα ναρκώνει τὴν συ-
νείδησιν· παράγει κακούργους, βλάκας, μωροὺς,
ἠλιθίους, ἐπιληπτικούς καὶ ἐν μιᾷ λέξει ἐκαφύ-
λους.

Προκειμένου ν' ἀπαριθμήσωμεν τὰς βλάβας,

ὡς ἐπιφέρει τὸ οἰνόπνευμα εἰς τὰ διάφορα ὄργανα, λέγομεν ὅτι οὐδὲν μέρος τοῦ σώματός μας μένει ἀπρόσβλητον.

Ἐπὶ τοῦ πεπτικοῦ, νευρικοῦ, οὖροποιογεννητικοῦ, ἀναπνευστικοῦ συστήματος δρᾷ λίαν δυσμενῶς.

Καὶ ἐν πρώτοις ἐκ τοῦ πεπτικοῦ παρατηροῦνται, φαρυγγίτις, ἐντερίτις, συμφορήσεις στομαχικαί, κωλύουσαι τὴν πέψιν, γαστρίτιδες, αἰτινες, ὡς λέγεται, προδιαθέτουσι τὸν ὄργανισμόν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ καρκίνου.

Τὸ ἥπαρ προσβάλλεται ὑπὸ τῆς γνωστῆς νόσου, ἀλκοολικῆ κίρρωσις, ἣτις ἄγει μοιραίως εἰς θάνατον. Κατὰ τὸν πολὺν Lancereaux ἡ κίρρωσις τοῦ ἥπατος δὲν ἐπέρχεται μόνον ὡς ἐκ τοῦ οἰνοπνεύματος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων συστατικῶν τοῦ οἴνου, τοῦ διτρυγικοῦ κάλεως, τῶν καλιούχων ἀλάτων, ἅτινα ἐπιδρῶσι πολὺ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νόσου.

Ἐκ τοῦ κυκλοφορικοῦ παρατηροῦνται, ὑπερτροφία καὶ ἀνευρυσμὸς τῆς καρδίας, σκληρύνσεις οὐ μόνον τῶν ἀρτηριῶν, αἱ γνωσταὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα, ἀρτηριοσκληρύνσεις, ἀλλὰ καὶ τῶν τριχοειδῶν ἀγγείων.

Ἐκ τοῦ ἀναπνευστικοῦ, λαρυγγίτιδες. Πλὴν δὲ τούτων τὸ οἰνόπνευμα προδιατίθησιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς φυματιώσεως. Ἡ δὲ πνευμονία παρὰ τούτοις, ἀπολήγει, ὡς τὰ πολλὰ, κακῶς.

Ἐκ τοῦ οὖρογεννητικοῦ, ἀνικανότης (κατάπτωσις γεννητικῆ), διαταραχαὶ ἐμμήνου ὄψεως, ἀτροφία τῶν ὠοθηκῶν καὶ ὄρχων, ἐκτρώσεις καὶ τέλος νεφρίτιδες.

Προκειμένου ἤδη, περὶ τῆς δράσεως τοῦ οἰνοπνεύματος ἐπὶ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, δλόκληρον ὑπὸ τούτου προσβάλλεται.

Περιφερικαὶ νευρίτιδες (ψευδονωτιᾶς φθίσις), παραλύσεις, ὀδυνηραὶ συσπάσεις τῶν γαστροκνημιῶν, αὔξεις ἢ κατάλυσις τῆς ἀντανεκλαστικότητος, αἰμωδία καὶ μυρμηκιάσεις, τρέμος τῶν χειρῶν, παρατηροῦνται ἔνεκεν

βλάβης τῶν περιφερικῶν νεύρων καὶ τοῦ νωτιαίου μυελοῦ. Οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τὸ φρενικὸν καὶ ὀπτικὸν νεῦρον δὲν μένουσιν ἀπρόσβλητα. Πλὴν τούτων καὶ αἱ διάφοροι δερματικαὶ παθήσεις, ὡς τὸ ἔκζεμα, κνῆφαι, κνιδώσεις, ἀκμαί, ὡς ἐξαρθόμεναι ἀπὸ τοῦ νευρικοῦ συστήματος, ἐκτραχύνονται ἢ ἀναφαίνονται εἰς τοὺς ποιουμένους χρῆσιν τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἐνεκεν τῆς ὀλεθρίας δράσεώς του τὸ οἰνόπνευμα προδιαθέτει τὸν ὄργανισμόν εἰς διάφορα νοσήματα, ἢ τὰ ὑφιστάμενα ἐκτραχύνει. Οὕτω παράγει τὴν ἀρθρίτιδα, προδιαθέτει εἰς ἐπιληψίαν καὶ εἰς σωρείαν ἄλλων νοσημάτων.

Λίαν δυσμενῶς ὡσαύτως ἐπιδρᾷ εἰς τὰς οὖροποιογεννητικὰς παθήσεις.

Τὸ δὲ ἐρυσίπελας, οἱ διαλείποντες πυρετοὶ καὶ ἡ δυσεντερία ἐκτραχύνονται ἐπὶ τῇ χρῆσει τούτου.

Πλὴν ὅλων τούτων καὶ αὐτὰ τὰ τραύματα τοῦ ἀλκοολικοῦ, ὡς τὰ πολλὰ βαίνουσι κακῶς βραδύνουν νὰ ἐπουλωθῶσιν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πολλοὺς θανατοῦσιν, ἔνεκεν διαφόρων ἐπιπλοκῶν.

(Συνέχεια καὶ τέλος εἰς τὸ ἐπόμενον τεύχος.)

Αἰθέριος Γάμος.

Ἐνα λουλοῦδι ὀλόλευκο, λουλοῦδι μυρωμένο
μὰ μέρα ἠλιοφωτόλουστη ἔγειρε χλωμασμένο
κ' εἶπε μ' ὀλότρεμη φωνῇ στ' ἄστρ' ο ψηλά τοῦ λάμπει.
"Γιὰ μένα ἡ πλάσι χαιρέται μ' ἔχουν στολίδ' οὐ κάμποι,
μὰ γὼ ποθῶ μιὰν ἄλλη γῆ μιὰν ἄλλη αἰθέρια πλάσι,
νᾶχω τὴν πούλι' ἀδέλφι μου καὶ τᾶστρα ὅλα σιμά μου
τὸν Ἔσπερο στὸ πλάγι μου καὶ σένα συντροφιά μου,
νὰ πέρνω ἀπὸ τὴν λάμπη σου τριγύρω νὰ σκορπίζω,
τὴν εὐμορφιά, τὸ μῦρό μου σὲ σένα τὰ χαρίζω."
Κ' ἔγειρε τ' ἄστρ' ο μιὰν ἀγῆ στή γῆ μὲ περιφάνεια
κ' ἔρωτεμένο σήκωσε τὸ λουλοῦδο στὰ οὐράνια.

Νίκος Θ. Γούζαρης.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΩΡΕΤΤΗΣ

Εἰδικὸς Μαιευτῆρ, Γυναικολόγος, Συφιλιδολόγος. Ὑφηγητῆς τοῦ Ἐθν. Πανεπιστημίου.

Ἡ διεύθυνσις τῆς «Πανελ. Ἐπιθεωρήσεως» θεωρεῖ αὐτὴν εὐτυχῆ κατατάσσουσα μεταξὺ τῶν συνεργατῶν αὐτῆς καὶ τὸν διακεκριμένον ὑφηγητὴν τῆς Ἱατρικῆς ἐν τῷ Ἐθνικῷ ἡμῶν Πανεπιστημίῳ κ. Ἀγγέλον Μωρέττην.

Ἀριστοῦχος τοῦ Ἐθνικοῦ ἡμῶν Πανεπιστημίου, ἐπὶ σειρᾶν ἐτῶν διέμεινεν ἐν Παρισίοις, ἐν οἷς ἠσχόθη εἰδικῶς εἰς τὰ Γυναικολογικά, Μαιευτικά καὶ Συφιλιδολογικά. Κατὰ τὴν ἐν Παρισίοις διαμονὴν αὐτοῦ ἐδημοσίευσεν διαφόρους περισπούδαστους ἱατρικὰς ἀνακοινώσεις εἰς τὰ ἐκεῖ ἱατρικὰ περιοδικὰ, ἀποσπᾶσας τὰ θεσμὰ συγχαρητήρια τῶν κορυφαίων Γάλλων ἱατρῶν. Ἐπανελθὼν ἐκ Παρισίων ἐγκατεστάθη ἐπὶ τινα ἔτη ἐν τῇ γεννητειᾷ αὐτοῦ πατρίδι Ζακύνθῳ, ἐν ἣ ἰλίαν εὐδοκίμως ἐξήσκησε τὴν θεῖαν τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνην ἐν τῇ ὡραίᾳ Ζακύνθῳ εὐρισκόμενος δὲν ἔπαυσε νὰ δημοσιεύῃ διαφόρους περισπούδαστους μελέτας, ὡς τὸ περὶ αἰμορραγίας τῆς μήτρας, λευκορροίας τῶν κορασίδων, ὑστερίας παρὰ ταῖς γυναιξί, πλακοῦντος, κυστεοσκοπίου τοῦ Abbaran, μαιευτικῆς ἀντισηψίας καὶ ἀσηψίας, συφιλίδος καὶ τῶν ἐκ ταύτης συνεπειῶν, καὶ πλείστα ἄλλα, ἀποδεικνύοντα τὰς βαθτείας αὐτοῦ γνώσεις. Καθ' ὃ φιλοπρόοδος ἐγκατέλειπε τὴν Ζακύνθον, ἐν ἣ ἀφήκε λαμπρὰς ἀναμνήσεις καὶ πρὸ ἔτους ἐγκατεστάθη ἐνταῦθα ἰδρύσας τελείαν κλινικὴν. Ἐν αὐτῇ χειρορροῦνται ὑπ' αὐτοῦ αἱ σοβαρότεροι τῶν ἐγχειρήσεων ἴδρυσεν ἰδίᾳ ἰδιαιτέρον διὰ τὰς ἐπιτόκους ἐν ἐνὶ λόγῳ ἢ κλινικῇ του εἶνε ἐφάμιλλος τῶν Εὐρωπαϊκῶν τοιούτων.

Μετὰ μεγίστης μας χαρᾶς βλέπομεν νὰ κατακτᾷ ὄσημεραι ἔδαφος ὁ διαπρεπὴς ἱατρός μας κ. Μωρέττης, καθότι νομίζομεν ὅτι διὰ τούτου θὰ ἀμειψοῦν οἱ ἀντροὶ μόχθοι του καὶ ἐνθαυρνῆθῇ ἐπ' ἀγαθῇ τῆς ἀνθρωπότητος.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΕΡΑΝΙΣΤΗΣ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΠΡΟΓΟΝΩΝ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου τεύχους).

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ συμπεράσματα τῶν ἀνατόμων καὶ ἀνθρωπολόγων ἐπὶ τῶν ἀπολελιθωμένων ἀνθρωπίνων σκελετῶν. Σημειωτέον δὲ ὅτι ἅπαντα τὰ εὐρήματα ταῦτα προέρχονται ἐξ Εὐρώπης, διότι τὰ ἐκ τῆς βορείου καὶ νοτίου Ἀμερικῆς ὡς τοιαῦτα ἐκληφθέντα ἐδείχθησαν ὡς προερχόμενα μὲν ἀπὸ παλαιᾶς ἐποχῆς, πάντως ὁμῶς ἀνήκοντα εἰς τὸν νῦν ζῶντα ἄνθρωπον.

Ἄλλὰ τὰ ἐν Εὐρώπῃ λείψανα ταῦτα δὲν εἶνε καὶ τὰ μόνα. Καὶ εἰς προτέρας ἐποχὰς προέκυψαν εἰς φῶς τοιαῦτα ὄσῳ, ἢ σημασία ὅμως αὐτῶν καὶ προέλευσις ἠμφισβητοῦντο. Καὶ παρ' ἡμῖν δέ, κατὰ τὸν συνάδελφον Κον Σκούφον, ἀνευρέθησαν ὄσῳ ἀνθρώπινα καὶ δὴ ὄσῳ τῶν ἄκρων, σπόνδυλοι, ὄσῳ τοῦ κρανίου (μετωπικόν, ἰνιακόν, κάτω σιαγῶν κ.τ.λ.) ἀνήκοντα εἰς τὴν διλούβιον ἐποχὴν. Δυστυχῶς ὅμως μέχρι σήμερον πλὴν τῆς βραχυτάτης ταύτης ἀνακοινώσεως τοῦ κ. Σκούφου πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τῷ Ἀρχαιολογικῷ Συνεδρίῳ οὐδὲν ἕτερον ἐδημοσιεύθη ἐπὶ τοῦ σπουδαιοτάτου τούτου διὰ τὴν χώραν ἡμῶν εὐρήματος.

Μετὰ τὰ εὐρήματα τοῦ Σπὺ καὶ τῆς Κραπίνης, οἱ ἀνατόμοι ἐρεινήσαντες καὶ ἐκ δευτέρου τὰ ἠμφισβητούμενα ἀνθρώπινα λείψανα κατέληξαν εἰς τὸ γενικὸν συμπέρασμα, ὅτι ἅπαντα ἀνήκουσι μὲν εἰς ἄνθρωπον ἱστάμενον ἐπὶ βαθμίδος ἀτελεστάτης, ἀλλὰ πάντως ἄνθρωπον, ζήσαντα κατὰ τὴν διλούβιον ἐποχὴν.

Νῦν ὁμως γεννᾶται τὸ ἐρώτημα: ἀνέροχεται ἢ ὑπαρξίς τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ χρόνου καθ' ὃν ἔζων οἱ καταλιπόντες ἡμῖν τοὺς σκελετοὺς αὐτῶν ἢ προβαίνει καὶ περαιτέρω;

Μέχρι σήμερον ὄσῳ ἀνθρώπινα ἀναγόμενα εἰς τὴν τριτογενῆ γεωλογικὴν διάπλασιν δὲν ἀνευρέθησαν. Εἶνε ὅμως λίαν πιθανόν, καὶ κατὰ τοὺς ἄγαν ἐφεκτικὸς τῶν φυσιοδιφῶν (Klaatsch), ὅτι τὸ ἀνθρώπινον γένος συνέζη ἐν Γαλλίᾳ μετὰ

Ἐλέφαντος τοῦ μεσημβρινοῦ (*Elephas meridionalis*), ἥτοι μετὰ ζῶον ζήσαντος κατὰ τὴν προπαγετώδη ἐποχὴν, διότι λείψανα λιθίνων ἐργαλείων εὐρεθέντα ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ δὲν δύνανται βεβαίως νὰ προέρχωνται ἐκ ζῶων.

Τοιαῦτα ἀνθρώπινα ἔχνη ἀνευρέθησαν πολυαριθμότατα ἐν Εὐρώπῃ, ἰδίως δὲ ἐν Γαλλίᾳ, Βελγίῳ, Γερμανίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Ἰσπανίᾳ, Πορτογαλίᾳ, Αὐστρίᾳ, Ἰταλίᾳ, πρὸς δὲ τούτοις καὶ ἐν τῇ Βορείῳ Ἀφρικῇ (Ἀλγερία καὶ Αἴγυπτος) ἐν Ἰνδίας καὶ τῇ νοτίῳ Ἀμερικῇ.

Ἐνταῦθα δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς περιγραφὴν τῶν εὐρημάτων τούτων, οὐδὲ θ' ἀναφέρω τοὺς τόπους τῆς εἰρέσεως αὐτῶν, οὐδὲ τὴν περιεργον ἱστορίαν τῆς ἀνακαλύψεως πολλῶν ἐξ αὐτῶν, ὧν ἐπὶ μακρὸν χρόνον ἠμφισβητεῖτο καὶ ὁ χρόνος τῆς καταγωγῆς καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου προέλευσις. Πρὸς κατανόησιν ὅμως τῆς σημασίας αὐτῶν κρίνω ἐπάναγκεν ν' ἀναδράμωμεν εἰς γεωλογικόν τι γεγονός, σχετιζόμενον τὰ μάλιστα πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ὡς γνωστόν, κατὰ τὴν διλούβιον διάπλασιν ἐπὶ πλῆθος ἀλλεπάλληλοι παγετώδεις περίοδοι, καθ' ἃς πολλαχῶς τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς πελώριοι παγετῶνες ἐκάλυψαν παμμεγίστας αὐτοῦ ἐκτάσεις καὶ διήρκεσαν ἐπὶ μακρὸν χρόνον. Κατὰ τὰς περιοδικὰς ταύτας ἐμφανίσεις τῶν παγετῶνων ἢ περὶ τοὺς πάγους χώρα ἔφερε φυτὰ καὶ ζῶα ἀνάλογα πρὸς τὸ τότε κλίμα. Αἱ μακροὶ αὗται περίοδοι χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων διὰ τῶν μεσοπαγετῶνων λεγομένων περιόδων, καθ' ἃς τὸ κλίμα ἦτο ἠπιώτερον, διὸ καὶ ἐπέτρεπε τὴν διάδοσιν ἄλλων φυτῶν καὶ ἄλλων ζῶων. Κατὰ πᾶσαν λοιπὴν πιθανότητα, προερχομένην καὶ ἐκ τῶν περιωθέντων λιθίνων ἀνθρωπίνων εὐρημάτων, τῶν κερωσμένων ἐντὸς γεωλογικῶν στρωμάτων, ὧν ὁ χρόνος δυνατὸν νὰ ὀρισθῇ ἀκριβῶς οἷον τῶν ἐν Taubach παρὰ τῆ Βεϋμάρη καὶ τῶν ἐν Schüssenried ἐν Βυτεμβέργῃ, ὁ ἄνθρωπος ἔζη ἤδη κατὰ τὴν τελευταίαν μεσοπαγετῶν περίοδον καὶ τὴν διαδεχθεῖσαν ταύτην παγετῶν.

(Συνέχεια εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος).

ΣΠΥΡ. ΜΗΛΙΑΡΑΚΗΣ

Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.

Δ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Ἡ δημοσίευσίς τῆς εἰκόνας τοῦ κ. Γούναρη, ὅστις ἀπὸ τῆς πρώτης εἰσόδου του εἰς τὸ Κοινοβούλιον κατώρθωσε νὰ ἐπιβληθῇ καὶ καταλάβῃ διακεκριμένην θέσιν ἐν αὐτῷ, διὰ τῆς ῥητορικῆς αὐτοῦ ἰκανότητος καὶ τῆς εὐρείας αὐτοῦ μορφώσεως, ἃς ἐπέδειξεν ἐν ταῖς συζητήσεσι τῶν διαφόρων ζητημάτων καὶ ἰδίᾳ ἐπὶ τῶν προϋπολογισμῶν τοῦ Κράτους, φρονοῦμεν ὅτι δὲν παρέλκει, καίτοι προσκρούει εἰς τὴν γνωστὴν αὐτοῦ μετριοφροσύνην.

ΘΕΑΤΡΙΚΑ

Τὸ Θέατρον τοῦ Συντάγματος ἀνεβίβασε πρό-
των ἡμερῶν διὰ πρώτην φορὰν, τὸ ἱστορικὸν
δρᾶμα τοῦ γνωστοῦ συγγραφέως καὶ δημοσιο-
γράφου μας κ. Νικολοπούλου, ὃ «Μαρμαρωμέ-
νος Βασιλεὺς». Ὁ κ. Φύστι τέλειον προσωπο-
ποίηθη τὸν Αὐτοκράτορα. Ἡ κ. Νίκα ἐπέδειξε
καὶ αὖθις τὸ καλλιτεχνικὸν της ἄλγαντον.— Ὁ
νεαρός συγγραφεὺς κ. Νικολόπουλος πλειστάκις
ἐζητήθη ἐπὶ τῆς σκηρῆς. — Ὁ «Κινηματογράφος»
ἢ λαμπρὰ αὐτὴ ἐπιθεώρησις ἐπαίχθη ἀρετὰς
φορὰς. Πρὸς δὲ καὶ ἡ «Αἰτία» τοῦ Daniel Riche.
Ἡ «Πρωθυπουργία» τοῦ κ. Μωραϊτίνου, ἦτοι
αἱ Ἀθήναι μετὰ 100 ἔτη ἐπαίχθη θανμάσια.
Ἡ κ. Νίκα ὡς Πρωθυπουργία, τέλειος τύπος
χειροαφειημένης γυναικός. Ὁ κ. Χουσομάλλης
ὡς Φτερούλης ἐπαίξε θανμάσια.

ΝΕΑΣ ΣΚΗΝΗΣ. Τὰ «Ν. Παναθήναια» ἐδό-
θησαν ἀρετὰς φορὰς, με ἀρετὸ ἀκροατήριον. Ὁ
«Μητώλιος» τοῦ κ. Γρανίτσα, σάτυρα σατυρί-
ζουσα τὰ ἐπαρχιακὰ ἦθη καὶ ἔθιμα, ἐπαίχθη
θανμάσια. Ἡ δεσπ. Κοτοπούλη ἢ ὑπέροχος καλ-
λιτέχνις μας, ἐκλήθη πλειστάκις ἐπὶ τῆς σκηρῆς.
Ἡ κ. Γαβριηλίδου ὡς Τσιγγάνα ἐπαίξε θανμά-
σια. Ὁ κ. Σαγιώρ ὡς Μητώλιος κατεχειροκρο-
τήθη. Ἡ «Ξανθὴ περοῦκα» τοῦ Ῥώσσου συγγρα-
φέως Τσέχωφ, πρωταγωνιστοῦντος τοῦ κωμ-
ικοῦ μας κ. Λεπενιώτου, ἐπαίχθη θανμάσια. Τὸν
κ. Σαγιώρ δὲν δυνάμεθα ἢ μὴ νὰ συγχαρῶμεν
διὰ τὰ λαμπρὰ καὶ ὄλως νέα ἔργα, ἅτινα κατὰ
τὸν παρελθόντα μῆνα ἀνεβίβασεν.

ΚΥΒΕΛΗΣ. Ἡ «Χειροαφειημένη» τοῦ κ.
Παπαζαφειροπούλου, ἤρθε θανμάσια. Πρὸς
δὲ ἡ «Δὲς Διδάκτωρ», ἢ «Γυναίκα τοῦ πλησίον».
Κατὰ τὴν «Χειροαφειημένην» ἢ συμπαθῆς καλ-
λιτέχνις μας κ. Κυβέλη ὑπεδύθη με πολλὴν
τέχνην, τὸν δυσχεροῦ ὄλον τῆς ἡρωίδος. Ἡ ἠθο-
γραφικὴ καὶ πολιτικοκοινωνικὴ ἐπιθεώρησις τοῦ
1835 τοῦ κ. Π. Δημητρακοπούλου «Ἰωάννης
Κωλέτιης», ἐπαίχθη θανμάσια.

ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ. Ἐπαίχθη ἢ ξεκαρδιστὴ κω-
μωδία ἢ Ἀστυνομία, οἱ Πειραταί, τοῦ Κουτρούλη
τὸ πανηγύρι καὶ οἱ λησταί τοῦ Δήλεσι τοῦ κ.
Γ. Ἀσπρέα.

Τὸ δραματικὸν τοῦτο ἔργον, μᾶς ὑπενθυμίζει
τὴν κατὰ τὸν Μάρτιον τοῦ 1870 γενομένην σύλ-
ληψιν ὑπὸ ληστῶν εὐγενῶν Ἀγγλων καὶ Ἀγ-
γλίδων, ἔξωθεν τῶν Ἀθηναίων. Ὁ κ. Βέλλος ὡς
Δηλιγιάννης ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν, ὃ κ.
Σταυρόπουλος, ὡς λήσταρχος Τάκης Ἀρβανιτά-
κης ἐπαίξαν θανμάσια. Ἐν γένει τὸ ἔργον ἤρθε
πολὺ καὶ ἔνεκεν τούτου ἐπαίχθη ἀρετὰς φορὰς.
ΑΘΗΝΑΙΟΥ. Ἐν τῷ θεάτρῳ τούτῳ παίζει
ὃ κ. Κοτοπούλης· πλὴν τῶν ἄλλων ἐδόθη καὶ ὃ
«Ἀρχισιδηροδρογός» τοῦ Ὀνὲ, ὅστις ἤρθε πολὺ.

Δ. Παῖξης.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ἐπιροπὴ κατηρτίσθη ἐν Τριπόλει ἐξ ὄλων
τῶν ἐμπόρων καὶ ἐπιστημόνων πρὸς ἐνέργειαν
ἐράνων διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἀνδριάντος τοῦ
Θεοδώρου Καλοκοτρώνη.

— Ἐν Κων]πόλει ἀπεφασίσθη ἢ ἐκδοσις ἰδι-
αιτέρου μεταλλίου ἀναμνηστικοῦ τῆς δόσεως τῶν
χανουμισσῶν ἐν τῇ ἀνακηρύξει τοῦ Συντάγματος.

— Εἶνε σχεδὸν ἀπίστευτον τὸ ποσὸν, τὸ ὅποιον
οἱ Ἀμερικανοὶ ἑκατομμυριοῦχοι ἐδαπάνησαν τὰ
δύο τελευταῖα ἔτη, ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν ἀγορὰν
τῶν αὐτοκινήτων των. Ἡ στατιστικὴ βεβαίῃ,
ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ ἔφθασε τὰ 2 δισεκατομμύρια
φράγκα!

— Ὁ ὀφθαλμίατρος μας κ. Ι. Μπίστης καθ' ἑ-
κάστην κάμνει θαύματα. Ὁ κ. Μπίστης καθ' ὅ-
λον τὸ ἐν Κων]πόλει διάστημα καθ' ὃ ἐξήσκησε
τὸ ἐπάγγελμά του διεκρίθη διὰ τὴν ἰκανότητα καὶ
ἀφιλοκέρδειάν του. — Τὰ Γαλλικὰ καὶ Γερμανικὰ
ὀφθαλμολογικὰ περιοδικὰ καθ' ἑκάστην περιέ-
χουσι περισπούδαστα ἄρθρα του. Ἐν Ἀθήναις
καίτοι πρὸ μικροῦ ἀφίκετο κατώρθωσε διὰ τῆς
ἰκανότητός του νὰ ἀποκτήσῃ μεγίστην πελατεῖαν.

— Οἱ Κύπριοι εἶνε κατενθουσιασμένοι διὰ τὴν
ἀπόλυσιν ἐκ τοῦ Γυμνασίου των τοῦ Κοπάση
Κύπρου, κ. Μιχαλάκη Βολονάκη, Γυμνασιάρχου.
Καθ' ὅλον τὸ διάστημα καθ' ὃ ἦτο Γυμνασιάρ-
χος ὃ ἐκ Σύμης κ. Βολονάκης, ἐπέδειξε διαγω-
γὴν ἀπείδουσαν εἰς λειτουργὸν τῆς Παιδείας. Ἐ-
χων ὡς βοηθούς του τὸν Μαρωνίτην κ. Ἀχιλ.
Διασίδην, πρόφην Δήμαρχον Λευκωσίας καὶ κά-
ποιον ἐμπειρικὸν δικηγόρον Πασχάλην τοῦνομα,
κατώρθωσε νὰ διατηρηθῇ ἐπὶ 12ετίαν ὡς Γυμνα-
σιάρχης, ἐν τῷ ἐν Λευκωσίᾳ Γυμνασίῳ.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ

Ν. Φ. ΣΚΛΕΠᾶ

ἐν Ἀθήναις

Προμηθεύεται ἅπαντα τὰ χημικὰ προϊόντα ἐκ
τῶν καλλιτέρων καταστημάτων Ἀγγλίας καὶ
Γαλλίας. Συλλογὴ χειρουργικῶν Ἐργαλείων,
κηλεπιδέσμων κ.λ.π. πλουσία συλλογὴ εἰδῶν
βιομηχανίας καὶ φωτογραφίας.

Ὅλα τὰ φαρμακευτικὰ εἶδη εἰς τιμὰς ἀκατα-
γωνίστους.

Ὁδὸς Εὐριπίδου καὶ Μενάνδρου.

ΟΡΘΟΠΑΙΔΙΚΗ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΛΙΝΙΚΗ

καὶ

ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ι. Σ. ΧΡΥΣΟΣΠΑΘΗΣ

(ΙΑΤΡΟΣ)

Θεραπεύει τὴν Χωλότητα, Ραχίτιδα, Φυματιώ-
σιν ὀστέων, Παραλύσεις, ὡς καὶ Χειρουργικὰς
Παθήσεις τῶν παιδίων, ἦτοι Κήλας, Σκολιόμοι-
δίτιδα κ.τ.λ.

Χειρουργεῖ, Ἐργαστήριον Ἀκτινῶν Ραίντγκεν,
Ἠλεκτρισμῶν, Θερμοαερολούτρων, μεθόδου
Bier κ.τ.λ.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ὀρθοπ. μηχανημάτων, κορ-
σέδων, Τεχνητῶν μελῶν, μετὰ Εὐρωπαϊκῶν Ἀρ-
χιμηχανουργῶν.

Δωμάτια ἐσωτερικῶν ἀσθενῶν.

Ὁρᾶι ἐπισκέψεως 3 5 μ. μ.

Ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 34.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΟΥΡΝΑΡΑΚΗ

ἐν Ἀθήναις

Ὁδὸς Προαστείου ἀριθ. 11.

Ἐκτελεῖ παντὸς εἶδους ἐμπορικὰς ἐργασίας
ἐπὶ προμηθείᾳ.

Δάνεια ἐπὶ ἐμπορευμάτων καὶ ἰδίως ἐπὶ κα-
πνῶν, ὧν τὴν πώλησιν ἀλαμβάνει ὑπὸ ὄρους
λίαν ἐπωφελεῖς.

ΜΕΓΑ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΝ

"CONTINENTAL,"

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ἐν τῇ Πλατεῖᾳ Καραϊσκάκη

Διευθυνόμενον ὑπὸ τοῦ δέκτου κ.

ΑΝΑΣΤ. ΒΑΝΔΩΡΟΥ

"Ο ΣΩΤΗΡ,"

ΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΗ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΙΚΗ

ΚΛΙΝΙΚΗ

Θ. Α. ΠΑΠΠΑ ΙΩΑΝΝΟΥ

Καθηγητοῦ — Χειρουργοῦ. — Γυναικολόγου

Εἰς εὐάερον καὶ πάλαιον μέγιστον τῆς ὁδοῦ
Πατησίων ἀριθ. 94.

Τμῆμα ἐσωτερικῶν ἀσθενῶν.

Εἰς τὴν Κλινικὴν γίνονται δεκτοὶ μόνον οἱ
πάσχοντες ἐκ χειρουργικῶν καὶ γυναικολογικῶν
νοσημάτων. Ἡ δαπάνη συντηρήσεως ἑξ ἡμέ-
ρας δραχ. 12 τὴν ἡμέραν, Βασ. Θεσεως 10 δρ.
ἑξ ἡμέρας 8 δραχ. Ὀυδέμια ἄλλη δαπάνη ὑπο-
χρεωτικὴ.

Εἰς τὴν Κλινικὴν κατηρτίσθη τμῆμα ἀπόρων
δραχ. 5 μόνον τὴν ἡμέραν. Οἱ ἀποροὶ χειρουργοῦ-
νται δωρεάν.

Τμῆμα Ἐξωτερικῶν ἀσθενῶν

Ἐξετάζονται καθ' ἑκάστην 5—6.

Οἱ ἀποροὶ δωρεάν ἐκάστην Δευτέραν καὶ Πα-
ρασκευὴν ὥρα 5—6 Μ. Π.

ΟΙΝΟΣ ΑΙΜΑΤΟΓΟΝΟΣ

ΙΑΤΡΟΥ ΓΕΩΡΓ. ΒΕΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Σκευασία τονωτική διδομένη, κατά των έλωδων πυρετών, αναιμίας, χλωρώσεως, νευρασθενείας, νωσημάτων του θώρακος και εις γενικάς άτονίας, χωρίς να επιφέρει στομαχικάς διαταράξεις και δυσκοιλιότητα.

Πωλείται αντί Δραχ. 2,50 έκαστη φιάλη. Εύρίσκεται εις τὰ φαρμακεία κ. κ. Λίτσου (Όμόνοια), Α. Φωκά (όδός Παρθεναγωγείου), και Σκλέπα (Εύριπίδου και Μενάνδρου).

ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟΝ ΝΕΥΡΙΚΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ

Σ. Γ. ΒΛΑΒΙΑΝΟΥ
ΝΕΥΡΟΛΟΓΟΥ και ΦΡΕΝΟΛΟΓΟΥ

Ίδρυται εις μαγευτικήν θέσιν των όλοδοούσων Πατησίων, του όραιότατου τούτου και υγιεινοτάτου Προαστείου των Άθηνών, εν τέταρτον μόλις απέχοντος αυτών και συγκοινωνούντος δι' όλων των μέτων της συγκοινωνίας, περιβάλλεται δε υπό άπειρων μυροβόλων κήπων και ίδιον κέκτηται κήπον, ως και άφθονον και διανυέστατον ύδωρ.

Εν τή Κλινική ταύτη νοσηλεύονται δεξέα και χρόνια νοσήματα Νευρικά και Έγκεφαλικά. Μολυσματικά δε και επικινδυνα έγκεφαλικά ούκ εισι δεκτά.

Ίατρος έσωτερικώς παραμένει διωχώς εν τῷ νοσοκομείω.

Οί βουλόμενοι να εισέλθωσιν ή να εισαγάγωσι τους άρρώστους των δέον να απευθυνθώσιν εις τὸ Γραφεῖον του Ίατρού εν τή οικία του.

2α - Όδός Πατησίων και Πολυτεχνείου-2α

ένθα δέχεται τους πάσχοντας έκ

ΝΕΥΡΙΚΩΝ και ΦΡΕΝΙΚΩΝ

καθ' έκαστην 10 - 12 π. μ. και 5 - 6 μ. μ. πλην τής Κυριακής.

Άριθ. τηλεφώνου 200.

ΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΤΗΣ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΕΩΣ

Εν Πειραιεί ό κ. **Αλέξανδρος Ζαγγιδάνης**, Φοιτητής τής νομικής, Ξενοδοχείον «Continental»

Εν Άνδρω ό κ. **Νίκος Αρτέμης**, φοιτητής τής Φαρμακευτικής.

Εν Βόλω ό κ. **Κωνσταντίνος Καραγιώργος**.

Εν Κύπρω, εν Λεωκασία οί κ. **Μιχαήλ Κανέλλος και Αλφρέδος Ν. Ρώσος**, εν Κυρηνεία ό κ. **Νίκος Ξενής** γεωπόνος, εν Άμμοχώστω ό κ. **Γ. Σατηριάδης**, δικηγόρος.

Εν Ρόδω (Τουρκίας) ό κ. **Δ. Παππαγιαννίδης**, Έλληνοδιδάσκαλος.

ΓΑΛΗΝΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΙΑΤΡΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

υπό του διακεκριμένου Ιατρού

κ. **Α. ΤΣΕΛΙΟΥ**

Όδός Κολοκοτρώνη 32

ΑΘΗΝΑΙ